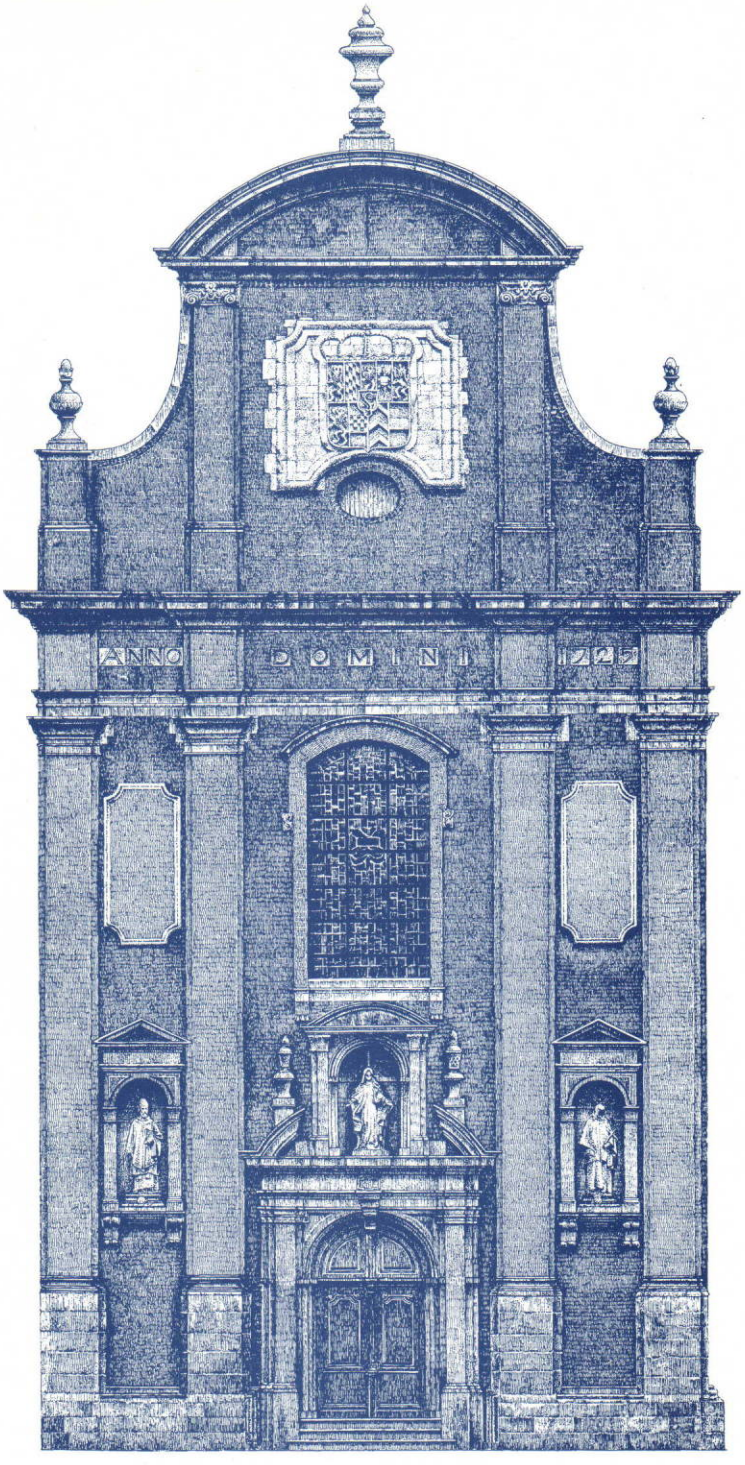

eertijds

31ste jaargang - nr. 4 - december 1999

EERTIJDS
31ste jaargang - nr. 4 - december 1999

Driemaandelijks tijdschrift van Oudleerlingenbond
Klein Seminarie, Zuidstraat 27, 8800 Roeselare
Tel. (051) 22 15 24 - Fax (051) 24 37 66
E-mail: kleinseminarie.roeselare@sip.be
Bankrekening: 467-6354411-28

Verantw. uitg.: Raf Parent
Zilvermolenstraat 29, 8800 Roeselare

Beschermleden : 1.000 BEF
Steunende leden : 700 BEF
Leden : 500 BEF

Gunsttarief 300 BEF voor abituriënten

Redactieploeg: Johan Brusselaers, Willy Creytens, Marc Olivier, Raf Parent, Johan Plets, Marc Vandoorne, Joost Vanbrussel.

INHOUD

- Redactioneel 1

- Contactueel
  - Guido Gezelle te Roeselare
    Nocturnegebeuren "Dien avond en die roose" 2

- Eertijds
  - Nieuws uit het college-archief 13
  - Wanneer je afscheid neemt van een vriend 19

- Op de man af
  - Interview met Marc Steen 20

- Caleidoscoop
  - Voetbal. Van college-ploeg naar SV Roeselare 23
  - Dumon Dimitri - wereldkampioen vibrafoon 28
  - Gezelle: is een terugblik wel mogelijk ? 29
  - Berlijnse muur in Vlaamse handen 40

- Kunstwerk
  - Marcus Buyse 42

- Bond-ig
  - 11 november 1999 44
  - Onze denksport 46

- Familie 48

Redactioneel

Het jaar 2000 nadert met rasse schreden. De wereld bereidt zich voor op grote fuiven en allerlei vieringen. Het nieuwe millennium verandert wellicht niets aan dingen en mensen, maar heeft toch zo zijn betekenis.

In 1887 beschreef Edward Bellamy in "Terugblik uit het jaar 2000" zijn visioen van de ideale samenleving. Het gaat niet slechts om een utopie. Bellamy probeert zo praktisch mogelijk te beschrijven, hoe de ideale samenleving - naar zijn idee - kan worden gerealiseerd.

De ambitie van het plan is geen geleidelijke verandering door hervormingen, maar een radicale vernieuwing, een geheel nieuwe economie die niet de vele gebreken kent van de huidige economie.

Radicale veranderingen zijn nodig om de problemen waar we voor staan, zoals armoede en oorlog, te kunnen oplossen. Hiervoor is een "omslag" in het denken noodzakelijk. Nu gaan we meestal uit van het slechte in de mens en van het eigen belang. In de nieuwe economie zal worden uitgegaan van het goede en van samenwerking op basis van een gedeeld belang.

Een voor iedereen verzekerd basisinkomen is een fundamenteel mensenrecht, zo stelt Bellamy. Dit basisinkomen is niet alleen een moreel recht, maar ook een praktische noodzaak. Zolang de samenleving verscheurd blijft door armoede en economische tegenstellingen, kan de mensheid andere problemen, zoals b.v. milieuproblemen, niet gezamenlijk oplossen.

Het totale gedachtegoed van Bellamy weergeven op één velletje papier is onmogelijk. Belangrijk is echter dat zijn visie ons kan inspireren om zelf na te denken over de oorzaken en mogelijke oplossingen voor de problemen van deze tijd. De auteur daagt ons uit om buiten de grenzen van de gangbare denkkaders te stappen.

Vanuit het geloof dat hervormingen mogelijk zijn door een beroep te doen op de positieve motivatie en de redelijkheid van mensen, kunnen we werken aan fundamentele oplossingen.

Verschillende brieven bereikten ons, met de vraag of de oudleerlingenbond, met zo een potentieel aan leden, niet de taak heeft om ook iets te ondernemen naar aanleiding van het jaar 2000. Uiteraard zijn suggesties hieromtrent steeds welkom en als er leden zijn die zich geroepen voelen om hun steentje bij te dragen, kunnen ze altijd iemand van de Raad van Beheer aanspreken.

Laat de champagne nu maar knallen en als U onze oud-leerlingen-missionarissen ook een gelukkig "nieuw" jaar wil toewensen, aarzel dan niet om uw portefeuille boven te halen en een storting te doen op rekening 467-5025451-65 van het Amaat Vynckefonds.

Patriek Cattrysse (Lat.-Wisk. 1983)
Voorzitter oudleerlingenbond

Una Corda

Treurende vioolklanken (jeugdensemble Una Corda) lokken ons naar de salon. Op de lijkbaar bevinden zich de kist en het dodenmasker van Guido Gezelle, 100 jaar geleden overleden. Een priesterleraar leest zijn doodsbericht voor.
De priester (Marnik Dehaene) zet, geassisteerd door een licht- en klankspel bij portretten van superiors en bisschoppen in de pandgang, de collegecarrière van Gezelle uiteen. Hij wordt even geneutraliseerd door een geanimeerde live-discussie tussen superior Frutsaert (Stefaan Delobel) en leraar Van Hove (Jan Vergote) over Gezelles controversiële didactische aanpak bij de leerlingen.

Bij de lijkbaar van Gezelle (Marnik Dehaene)

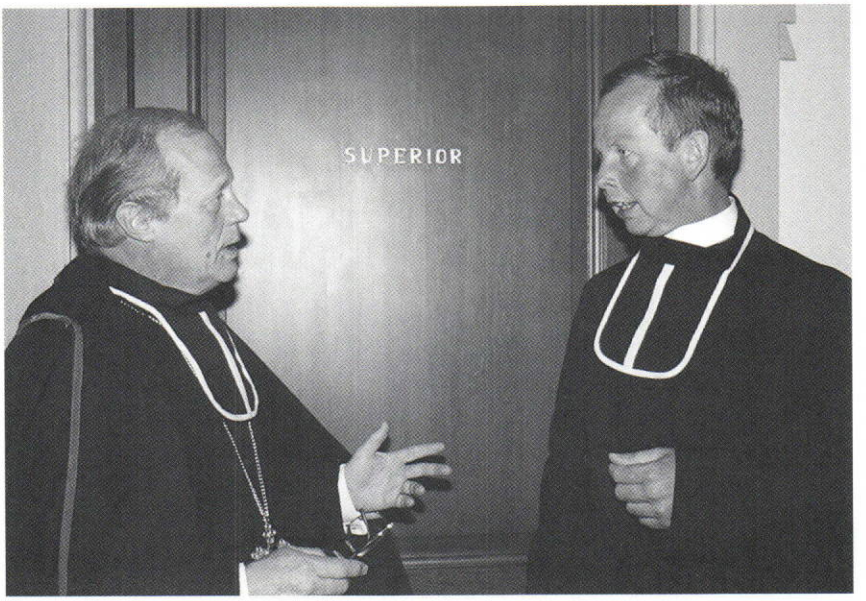

Superior Frutsaert (Stefaan Delobel) en leraar Van Hove (Jan Vergote)

In de ontvangstruimte van de pandgangen ontmoeten we, na een korte uiteenzetting over het studentenleven van weleer, de jonge leerling-portier Gezelle (Servaas Boucquey). Uit een levendige dialoog met een verontwaardigde madame Verfruytte (Triene Vanhaverbeke) puurt hij enkele volkse uitdrukkingen voor zijn latere "Woordentas".

Student-portier Gezelle (Servaas Boucquey) en madame Verfruytte (Triene Vanhaverbeke)

"Disten Putte" (Fery Callens)

Bij de flikkerende godslamp in het pikdonkere portaal wacht priester-leraar Désiré Vandeputte (Fery Callens) ons op. De ingetogen stilte en de kaarsschemering van de achttiende-eeuwse augustijnenkerk overvalt ons. We beleven er de religieuze Gezelle (Bart Vercruysse) in de Colliemandogezangen (o.l.v. Wim Berteloot en Arnold Loose) "Aleer het licht ten avond raakt" en "Als de ziele luistert" en in het prachtige gedicht "God is daar" (stem Bart Cafmeyer).

Biechtvader Gezelle (Bart Vercruysse)

Het meisjeskoor van Colliemando met Arnold Loose

"Disten Putte", zoals zijn troetelnaam bij de leerlingen luidde, begeleidt ons door de neogotische P-hoek naar de kamer van Gezelle. De deur is nooit op slot, iedereen mag er binnen lopen als hij geen aanstoot neemt aan de "proddelkotachtige" beau désordre. Tekenleraar Bernard Mioen (Lieven Verbanck) bezorgt ons bijna een beroerte, wanneer hij ons daar komt betrappen.

Na een beeldig excuus laat hij ons even binnenglippen in Gezelles poësisklas. Daar laat de jonge Hugo Verriest (Tim Vuylsteke/Michiel Galle/Pieter Ameye) ons delen in zijn bewondering voor Gezelles manier van lesgeven.

Tekenleraar Bernard Mioen (Lieven Verbanck)

Een minimuseum dompelt ons eventjes onder in Gezelles zoeavenromantiek. "'t Is al sterre dat men ziet..." mijmert de telescoop uit Gezelles tijd bij het venster ernaast.

Te midden van Gezelles museum van opgezette vogels en de negatiefdiaprojectie van de originele tekst, horen we de "Boodschap" aan bovengenoemd pluimgeslacht (stem Tine Ruysschaert).

Via het doksaal bereiken we de bibliotheekgangen met kasten vol eeuwenoude boekbanden. Hier en daar licht een "kleengedichtje" op tussen de klassieke wijsheid. We bereiken de voormalige bisschopskamer.

Gezelle (Roland Vanbossegem) herbeleeft er delicaat zijn bijzondere vriendschap met leerling Eugeen Van Oye. Een subliem en pakkend moment.

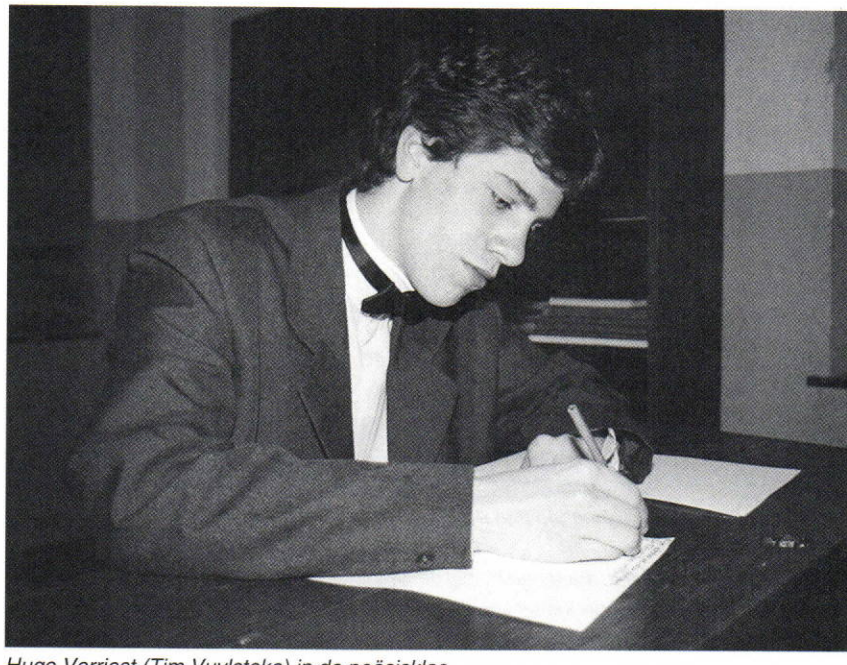

Hugo Verriest (Tim Vuylsteke) in de poësisklas

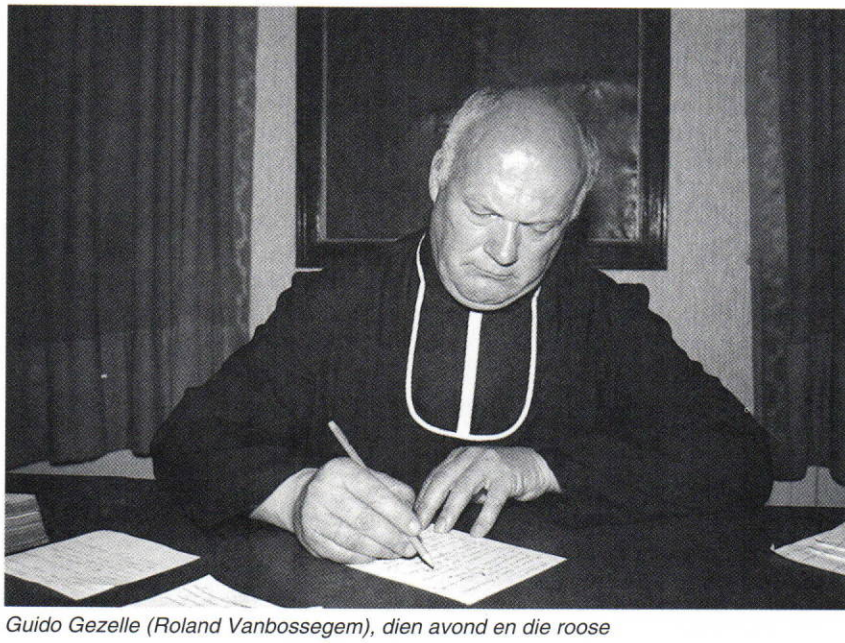

Guido Gezelle (Roland Vanbossegem), dien avond en die roose

Surveillant (Luc Vanneste)

Een grappig typetje van een surveillant (Luc Vanneste) voert ons, via trappen en ellenlange gangen vol gregoriaanse passiezangen, beklemmend verlicht door enkele rode devotielichtjes bij de heilige Birgitta en een St.-Jozef, naar de nachtelijke dormitoria. In de akelige chambrettenzaal St.-Nikolaas, waar de buitenwind benauwend huilt, zit de jonge intern Gezelle (Matthias De Man) bij verboden kaarslicht zijn "Dichter in de gevangenis" neer te pennen.

Een verdieping lager bekijken wij de verrukkelijke beelden van de diamontage "Blommen in de morgen" van diaclub Knipoogje (stem Mia Pieters).

Van daaruit belanden we in de leerlingenbibliotheek. Die is omgetoverd tot herberg Rhetorica. Het Roeselaarse letterkundige genootschap "De Vriendschap" zit er in vergadering bij elkaar. In het berek herkennen wij voorzitter Hendrik Horrie (Michiel De Bruyne) en zijn acolieten (Jaak Delbaere, Luc Debrouwere, Lucien Veranneman, Victor Veranneman en Geert Vanallemeersch). Het verschijnen in drukvorm van Gezelles eerste volwaardige gedichtenbundel "Vlaemsche Dichtoefeningen" wordt er aangekondigd. Als klap op de vuurpijl zingt de jonge Eugeen Van Oye (Pieter Vyncke) het lied "De wagen des tyds", een nieuw gedicht van de Meester, speciaal getoonzet door leraar Johan De Stoop (Peter

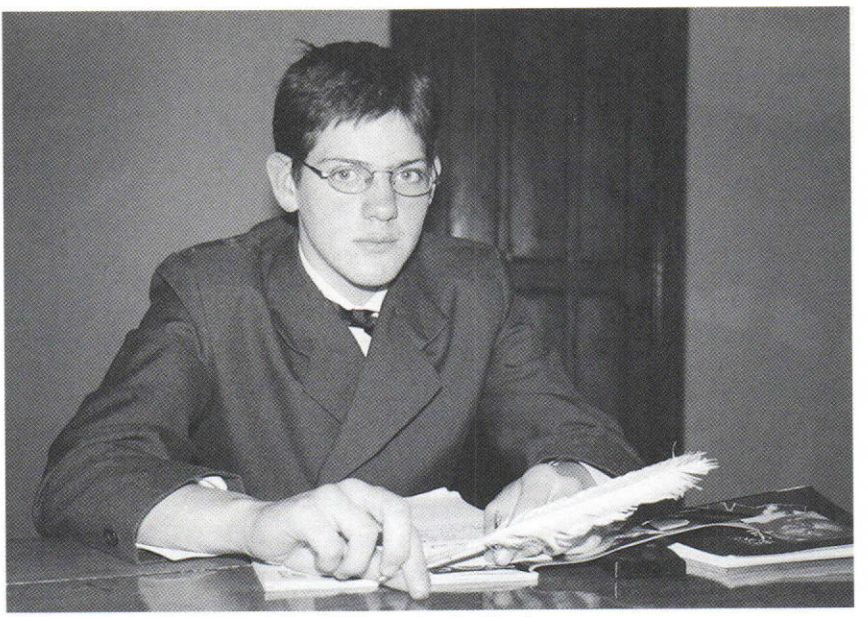

De jonge "Dichter in de gevangenis" (Matthias De Man)

Het berek van "De Vrienschap" met v.l.n.r. Luc Debrouwere, Lucien Veranneman, Michiel De Bruyne en Geert Vanallemeersch

Malisse / Joost Vanbrussel / Karl Vanneste en Dirk Decae). De componist begeleidt de zanger op harmonium. Bij het einde van de lettergildezitting worden we uitgenodigd om op Gezelles gezondheid te klinken met een glaasje koele Cyper, Roeselaarse citroenjenever. Rie Gunst, Anne Decroos, Georgette Labaere en Agnes Lagae serveren. Het harmonium balkt het aloude Cyperlied.

Zanger Eugeen Van Oye (Pieter Vyncke) en componist Johan De Stoop (Peter Malisse)

Innerlijk gesterkt door deze druppel Roeselaarse folklore zetten we onze tocht verder. In de lange gang vol leraarskamers ontmoeten we, gevangen door een surrealistische lichtstraal, een brevierende Gezelle zonder hoofd (Wim Devarrewaere). Het hoofd wordt koel teruggevonden in de meesterlijke poppenkastvoorstelling van het Roeselaarse Draadpoppentheater van Luc Vandeputte, Alain Verhelst, Nicole Stragier, Wouter Taeckens en Piet Vercruysse.
Een compilatie van Gezelleverzen vormt de ludieke leidraad. Plotseling scharniert de Gezellekop open en in een rookwalm verrijst uit de legendarisch volumineuze hersenpan een avondlijke roos... Op zijn minst surrealistisch.

Muziekleraar Derdeyn (Patrick Dufour)

Continu toonladders galmend daalt muziekleraar Derdeyn (een spitante Patrick Dufour) met ons de trappen af. Langs leerlingenrefter en missionarisgang belanden we in de statige leraarsrefter met rijk gedekte tafel. In de belendende rookkamer genieten we van de ecologische rolprent "Langs de Mandelbeke", naar het gelijknamige Gezellegedicht. Stemmen: Bart Cafmeyer en Fernand Verreth, camera: Wilfried Lachat, mixage: Ronny Watteeuw, regie: Raoul Boucquey.
Een eng draaitrapje brengt ons in het kelderlabyrint. In de knechtenrefter lopen we kosterknecht en bultenaar Guillielmus (een ontroerende Marc Vandendriessche) tegen het lijf. Hij doet ons zijn verhaal over Gezelle. "Nen chiquen typ". Hekel en hartverwarming in een zelfde act. Onder de imposante groentekeldergewelven dragen Dirk Vandeweghe en Ann Deryckere, op toetsen begeleid door Arnold Sercu, enkele opmerkelijke Gezellewerken voor. Schalks en melancholisch.
Gewapend met een petroleumlantaarn haalt een volkse tuinknecht op klompen (Nik Verfaillie / Serge Vanneste) ons er weg.
Op een onbekend kelderkoertje staat een grote waterbak onder de blote hemel.
Projectie op het bewegend wateroppervlak zorgt voor dansende lichteffecten op de omsluitende muren. Via verborgen klankkasten weerklinken achtereenvolgens "Water" (Mia Pieters) en "'t Er viel 'ne keer een bladtjen op het water" (Bart Cafmeyer). Een subliem moment.
In de grote voormalige keukenruimte worden we uitgenodigd om twintig getekende Gezellegezegden en -spreuken van Geert Vanallemeersch te bekijken. Op een ietwat doorgezakte eettafel mogen we snuffelen in een kaartjesmelange met mysterieuze dialectwoorden. Ze werden indertijd door Gezelle bij elkaar gesprokkeld voor zijn "Loquela".

Kosterknecht Guillielmus (Marc Vandendriessche)

Arnold Sercu en Dirk Vandeweghe in de groentekelder

De tuinknecht met lantaarn gidst ons vanuit de kelderkrochten naar de verre botaniek. Deze tuinen werden indertijd aangelegd door vader Pierjan Gezelle.

Een licht- en klankorgie evoceert bij een satirische "Keerselucht of Sente Threse" de volkse, bijgelovige schrik voor spoken en dwaalgeesten. Twee volksvrouwen met kapmantel (Leen Rooryck en Griet Vandecappelle / Annemie Debrouwere) gaan op stap door de nachtelijke duisternis. Ze ontmoeten schaduwen, een spook met kettingen en een wandelend geraamte...

Na een vaarwel van de Meester zelf tussen de bomen, haasten we ons terug naar het vertrekpunt in de kleine refter. Twee uur en twintig minuten zijn ondertussen verstreken. Aan onze wandelschoenen kleven enkele kilometers.

Tot slot kan genoten worden van een pittig bruintje en een versnapering.

Kleurrijk detail: het pittig bruintje vervangt na enkele voorstellingen het speciale gelegenheidsbiertje "Guidotje 2". Door een dwaas monopolierecht, verworven voor een habbekrats op al wat eet- en drinkbaar is met benaming Guido Gezelle en aanverwanten door een Assebroeks brouwertje, mochten de inrichters het op rechterlijk bevel niet meer serveren.

Ja, de wereld kan klein zijn. Desalniettemin, zoals Gezelle schreef: "De zoppe, is de poppe". Zeker na zo'n goedgevulde Gezelle-nocturne.

Nocturnist

Naam bekend bij de redactie

Eertijds

NIEUWS UIT HET COLLEGE-ARCHIEF

Het was behoorlijk druk in het schoolarchief tijdens de eerste maanden van dit Gezellejaar. Tal van verenigingen wilden een Gezelle-artikel in hun tijdschrift en kwamen daarvoor even neuzen in de oude documenten van het Klein Seminarie. Zelfs een molinoloog of molendeskundige bood zich aan om de documentatie over de verdwenen watermolen aan de Mandel te raadplegen en om na te gaan wat Guido Gezelle daarover schreef.

Ook voor de tentoonstelling "Langs de Mandelbeke", die plaatsvond in het Klein Seminarie, werd het archief nauwkeurig onderzocht op vergeten of onbekende 'schatten'. En ja hoor, tot onze eigen verbazing kwam uit een bestoft internaatboek een handgeschreven kattebelletje van Gezelle naar boven. Het gaat om een ontvangstbewijs van schoolgeld voor het Sint-Michielsinstituut uit 1857, voorzien van een mooie handtekening van de dichter. Ondertussen doken nog enkele verrassingen op, maar daarover meer in een volgende aflevering.

Terug nu naar onze fotovraagjes. De oproep in het vorige nummer viel andermaal niet in dovemansoren. Wij ontvingen veertien schriftelijke en drie telefonische reacties. Enkele correspondenten schonken ons ook enkele persoonlijke foto's en daarvoor zijn wij hen uiteraard erg dankbaar.

Op blz. 21 stond bij het artikel "*Retorica '48, vijftig jaar eruit*" van Jozef Vandendriessche een klasfoto uit 1948 afgedrukt. Eén persoon stond hierbij als "niet teruggevonden" vermeld. Dankzij telefoontjes van Arnold Decuypere, pater Frans Petteloo en Lode St. Martin en enkele briefschrijvers is deze kwestie voorgoed opgelost. Het gaat om E.H. Omer Deprez uit Kortemark, toenmalig hulpsurveillant. Hij was een geliefd man, die met de bijnaam "soupape" werd bedacht. De uitvinder hiervan was Cyriel Deprest (ret. 1948), die naar verluidt thuis een hondje lopen had, dat naar die naam luisterde. Omer Deprez is nu op rust in Kortrijk en woont er in de Lange Steenstraat 8/2.

Tien foto's stonden in de vorige Eertijds afgedrukt. Op foto's 1, 3 en 6 kregen wij geen enkele reactie. Zij blijven dus in de nevelen van de geschiedenis gehuld. De andere mysteries werden wel ontrafeld. Dat betekent een opheldering sgraad van 70% en daarmee zitten wij ruim boven het Belgische gemiddelde (althans wat misdaden en vermisten betreft). Foto 4 paste niet echt in onze reeks "*Opsporing verzocht*", maar was bedoeld als illustratie bij de foto's die Frans Denys aan het archief heeft geschonken. Dieter David, oud-leerling en student geschiedenis, wist het gebeuren te situeren in augustus 1933 en krijgt van ons als dank een wederdienst. Hij werkt aan een licentiaatsthesis over de Vlaamse Beweging in Roeselare tussen 1944 en de jaren zestig. Voor wie denkt over nuttige schriftelijke of mondelinge informatie te beschikken, is er daarom maar één adres: Nachtegalenstraat 12, Ardooie (051/25 05 27).

Foto 2 is voor de helft ontrafeld. Volgens Frans Denys is de priester links Karel Pattyn. Deze graag geziene leraar ("Patijntje" in de wandelgangen) stierf in 1927. Een groep Roeselaarse studenten trok te voet naar zijn begrafenis in Staden en kwam met de tram terug.

Ook de twee zotskappen van foto 5 zijn nu bekend. We laten Werner Lesage, missionaris in Japan, aan het woord: *"Op foto 5 had ik er even goed kunnen bijstaan, want deze twee maakten deel uit van een groep narren die blokfluit speelden in, als ik me niet vergis, de (of een) Rodenbachstoet in de jaren 50. Was het 1956? Ik denk dat dit hetzelfde jaar was, dat ze op het Polenplein een Rodenbachspel opvoerden, waar we als deelnemers aan de stoet naar de algemene repetitie mochten gaan kijken en waar meester Bataille, tekenleraar, de aanvoerder van het Spaanse bezettingskorps was en, bij gebrek aan echte toneelzwaarden, met een tekenlat van de nood een deugd maakte. De twee mannen op de foto zijn van ons uitgangsjaar 1961 en waren internen: Piet Gellynck links en José Tant. We moesten in groep opstappen, nu en dan een paar danspasjes maken en een zotskapswijsje spelen op de blokfluit. De titel van het wijsje ben ik vergeten, maar niet de woorden noch de melodie. De woorden waren (ongeveer) als volgt: een vastenavondrok, een wit mantlijntje d'r op, en weet je waar da 'k weune, al in Sint-Gillisdorp, een lijnwaden kazakje ... enz. En de melodie: do-mi-do-mi-do-re / re-fa-re-fa-re-mi / sol-la-sol-la-si-do-silasol-fa-mi / re / do / sol-do-doredo-si-la / la ...Het is vreemd hoe die melodie nog in mijn geheugen geprent is, en nu nog voel ik als het ware de zware grime van toen op mijn gezicht, want het was warm die dag."* Georges Verhelst uit Oekene en Jan Gellynck uit de Filippijnen bevestigden namen en datum (1956).

Op de zevende foto prijkten zeven lachende meisjes. Misschien is dit een beeld dat je niet direct verwacht in het archief van wat toen nog een exclusieve mannenburcht was. Werner Lesage meent in een van hen Leona Lybeer te herkennen en geeft ons de raad eens bij haar langs te lopen voor verdere details. Van pater Werner hopen wij in de toekomst nog veel brieven te ontvangen: niet alleen omwille van de informatie, maar ook voor de prachtige postzegels.

Een groepje zingende knapen en een enthousiaste koorleider: die gegevens op foto 8 waren voor Martin Vanhaverbeke voldoende om eens goed in de pen te kruipen. Dat laatste alleen bij wijze van spreken, want Martin Vanhaverbeke is mee met zijn tijd. Hij maakt gebruik van fax en e-post om de redactie van Eertijds te bereiken. Hier volgt zijn verhaal: *"Een paar jaar geleden was ik op weg langs de Veurne-Ambachtroute en ik belandde in Alveringem. Ik had op het kerkhof bij het graf van kapelaan Cyriel Verschaeve staan kijken en dook daarna even de kerk binnen. Er waren volop schilder- en restauratiewerken bezig en links vooraan schermde een gordijn een werkruimte af. Wellicht was ik nieuwsgierig welke bestofte kunstschatten daar verscholen lagen en ik schoof het gordijn voorzichtig open. Ik schrok, want daar stond ik plots oog in oog met de pastoor, een grijze krullenbol van wie het dak al behoorlijk onder de sneeuw stak. Ik herkende hem meteen: Toon Petillion. Maar deze collegeleerkracht had ik nooit eerder witgrijs gezien. In mijn geheugen herinnerde ik mij hem als een vitale priester, klein van gestalte, die zoveel jaren geleden op het Klein Seminarie de Schola dirigeerde.*
Tussenin zag ik hem hooguit één keer. Toen was hij onderpastoor in Dadizele en in de hand hield hij een heel fijn sigaartje. Nu stond hij blijkbaar klaar voor de avondmis, want hij had een sneeuwwitte albe aan. Maar was er nog even tijd voor een korte babbel? Bij u heb ik nog gezongen, zei ik, in de Schola van het college. Hij keek op, want hij had de Schola maar heel kortstondig geleid, zei hij bescheiden, precies zolang tot Arnold Loose dat van hem overnam en er Colliemando van maakte. Toch zong ik mee toen jij dirigeerde, ging ik verder, en het schoot mij te binnen dat ik het als zesdeling moest meemaken, hoe hij tijdens de repetitie voor de uitspraak van 'schlaf in himmlischer Ruh' uit 'Stille Nacht' te rade ging bij de bassen en de tenoren uit de hoogste jaren. Zij kregen

Duits en van hem was dat al zo lang geleden. Hij wilde 'himmlischer' op dezelfde manier beklemtonen als 'der' of 'Herr', maar dat zouden de studenten uit de poësis en de retorica hem ontraden. Omdat Toon Petillion over de Schola zo voorzichtig deed, bleef ik herinneringen opdissen. Maar hij scheen die periode precies al lang vergeten te zijn. Je kwam niet alleen in de Schola, je kwam ook in de studiezaal met de hele sectie de Latijnse gezangen inoefenen, als voorbereiding op liturgische hoogdagen, zei ik. Of voor een begrafenis. Telkens als onze kennis van het Gregoriaans opgefrist moest worden. Je sloofde je uit, helemaal vooraan, om iedereen op de gewenste toonhoogte te krijgen en je was ingehouden boos, als je hoorde dat er waren die een paar octaven lager zaten. Daar kon jij je over opwinden en toen dit gebeurde, heb ik veiligheidshalve niet meer meegezongen, bekende ik, want nadat ik de baard in de keel had gekregen, heb ik daar zelf vaker last van gehad. Af en toe stond je ook te dirigeren vooraan in de collegekerk, ging ik verder, maar dit optreden verzonk in het niets bij de armslagen van André Vermeulen, van wie de mimiek en de soutane meeklommen met de hoogste tonen. Naarmate ons korte gesprek onder het gordijn vorderde, liet hij er geen twijfel over bestaan, dat hij de vaklui na hem veel beter had gevonden. Toch geeft foto 8, die Eertijds van de dirigerende Toon Petillion afbeeldt, de bevestiging dat hij zijn Schola enthousiast heeft geleid. Zijn haren zijn helemaal nog niet sneeuwwit. Hij is ook nog de jonge priester in soutane, omdat het concilie wellicht nog maar net begonnen is en dus is er van priesters in clergy nog helemaal geen sprake. (...) Op de foto sta ik zelf ook, half verscholen. (...) Nu herinner ik mij niet meer alle gezichten. Wel dat van de overleden Luc Plets en van voordrachtprimus Walter Schurmans. De foto moet een shot zijn van het naamfeest van de superior, toen wellicht nog André Duforret. De school gebruikte dan, eind november, de feestzaal en dat was nog net op tijd om tegen Kerstmis het blad klaar te krijgen. Later liet superior André Modde zich veel minder bezingen. Dan kregen we op de dag van zijn feest een film of kwam er een spreker van de BRT, genre Armand Pien of Piet Theys. We waren blij dat er toen in Brussel mensen waren die Roeselare wisten liggen."

Zes correspondenten reageerden op foto 9. Over de precieze datum bestaat nog wat verwarring. Zo schrijft Herman Wostyn: *"Het gaat hier om studenten waarvan ik niet altijd weet of ze wel de eindmeet gehaald hebben, maar wat ik wel kan zien, is dat er geen studenten bij zijn van het uitgangsjaar 1949 of vroeger (...)".* Minderbroeder Herman D'Hoore bericht het volgende vanuit het verre Zuid-Afrika: *"Op deze foto herken ik zes gasten van mijn jaar, retorica 1949."* Ook Valeer Cools, nu priester in het heksendorp Beselare, houdt het op 1949.

J. Spincemaille uit Brugge meent *"Urbain Dendooven uit Houtem te herkennen, die stopte na de Derde. Dus moet de foto genomen zijn in 1947 of 1948, want wij mochten maar in de fanfare gaan vanaf de Vierde (46-47). Het betreft waarschijnlijk een optocht tijdens de H.-Hartprocessie in de zomer.* Anderen houden het op de inhuldiging van gewezen superior Alban Vervenne als deken van Roeselare of op een feest in het Heilig Jaar 1950. De twee priesters op de voorgrond zijn in ieder geval Karel Dewilde en Antoon Labeeuw.

Voor de laatste foto kwam Frans Denys ons andermaal te hulp. Het gaat om zijn broer Michiel Denys, bekend als missionaris in China en Zaïre. De foto werd vermoedelijk genomen in zijn retoricajaar 1924.

Frans Denys zendt ons verder nog twee foto's in verband met het boogschieten (zie Eertijds nr. 2, 1999) uit de jaren 1926-1927 en voegt er aan toe: *"Mr. Jozef Decadt (ook "katje" genaamd) zorgde o.a. iedere zondag met "lanterne magique", lichtbeelden en Pathéfilm voor wat verstrooiing voor 't jonge volkje dat, met een onderbreking van een paar dagen, een gans trimester opgesloten zat. Als oud-brancardier van 14-18 wist Mr.*

Decadt zowel het christen als het Vlaamse zaad in de jonge harten te strooien. Zo zien we op de foto's "fiere klauwaerts" en "stoute kaproenen". Die foto's zouden zeker vele van de nog levende oud-leerlingen interesseren." Daarom publiceren wij de foto graag.

Verder bracht Pieter Bostoen uit Destelbergen nieuwe aanvullingen bij de foto's van december 1998. Foto 3 zou dateren uit 1941 of 1940 en niet uit 1941-1942. Er volgt ook een heel uitgebreide beschrijving van de foto van de familie Coussée-Bostoen, genomen tussen 1921 en 1923, en die foto verscheen in Eertijds van december 1997. Ook Jeroom Beernaert uit Roeselare komt op dat nummer terug en voegt er een kopie aan toe van een KSA-gouwdag in Roeselare uit 1938.

Ten slotte leverde het bericht over de toekomstplannen rond het zoeavenmuseum nog informatie op van Jan Gellynck (*"In Leuven maakten wij ons onsterfelijk belachelijk met de zoeavenoefeningen, maar toch was het indrukwekkend"*) en Frans Wullepit uit Rumbeke. Hij biedt ons de tekst van het zoeavenstrijdlied én van de alternatieve versie, die bij de studenten beter bekend was. *"Elk jaar kwam de bisschop - toen mgr. Lamiroy (ik spreek over de jaren 1938-1944) - naar het Klein Seminarie; ik weet niet meer voor welke gelegenheid". Dan moesten de zoeaven defileren. In dat defilé waren er voor de studenten altijd twee aantrekkingspunten: 1/ wie zijn broek ging verliezen, want er waren er altijd wel een paar; die broek werd opgehouden door een tamelijk slappe ceintuur. 2/ welke tekst ze zouden zingen bij hun strijdlied. Het was elk jaar een hele toer voor de Kommandant, om te bekomen dat ze de alternatieve tekst niet al te luid zouden zingen, want de bisschop mocht die niet horen.*
Daar werd ook veel in verholpen door een heel luid spelende fanfare. Daarna moest de bisschop, op de toenmalige speelplaats van het internaat, de troepen schouwen met hun houten geweren en dito sabels; eigenlijk waren die sabels tijdens de oorlog vervangen door stokjes, om last met de bezetter te vermijden."

En dan de nieuwe opdrachten. Van Arthur De Pourcq, rustend priester in Harelbeke, ontvingen wij een foto *"waarschijnlijk uit de familie Camerlynck en Denys"* en een van een groepje jonge dominicanen. Kan iemand meer gegevens aanbrengen? De rest van de foto's komt uit het schoolarchief. Alvast bedankt voor alle reacties.

Johan Strobbe
Leraar en archivaris

Foto 1

Foto 2

Foto 3

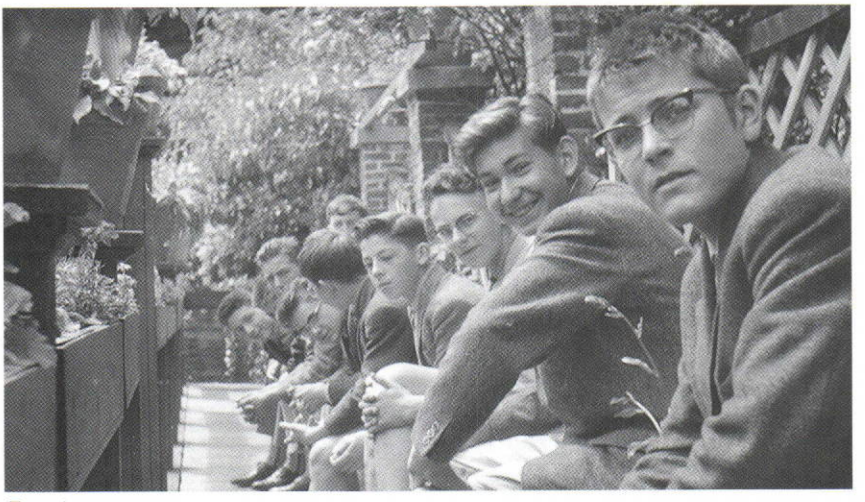

Foto 4

Foto 5

Foto 6

WANNEER JE AFSCHEID NEEMT VAN EEN VRIEND...

Enkele gedachten bij het heengaan van Mgr. Eugène Laridon (1929-1999)

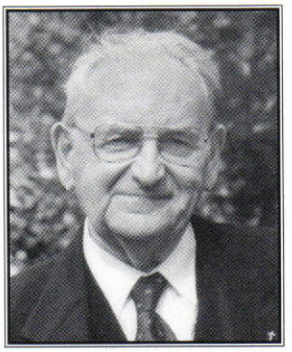

'Wanneer je afscheid neemt van een vriend
dan treur je niet want wat je het diepst in hem bemint
kan klaarder voor je zijn bij zijn afwezigheid.
De bergbeklimmer ziet ook beter de berg vanuit de vlakte.
K. Gibran

Eertijds doet ons terugblikken met dankbare gevoelens.
Het Roeselaarse Klein Seminarie, ik ben er wellicht voor het eerst binnen geweest op 7 mei 1978, bij de historische stoet van 50 jaar KSA. Meer bekend was me het heerlijke speelgoedwinkeltje recht tegenover in de Zuidstraat, gerund door de familie De Poorter-Laridon. Rond de sinterklaastijd konden we er niet omheen. De grote school ertegenover maakte indruk, niets meer vermoedend.
De stoet van mei '78 vertrok er. Enorm veel volk, veel KSA-ers, tof maar zoveel onbekenden, tot ik er plotseling mijn schaterlachende oom Eugène ontmoette. Ze noemden hem allen 'gouwproost'. Voor mij was hij altijd 'heeroom'. Hij had me gedoopt en gevormd en nog niet zolang ervoor was hij tot hulpbisschop gewijd. Wie kon toen vermoeden dat hij me nog tot priester zou wijden? Intussen trokken we voorbij het torentje, waar Kan. Dubois in 1928 de KSA stichtte.
Het Klein Seminarie was mijn heeroom wel beter bekend. Hij was er, na zijn collegetijd te Diksmuide en Veurne, filosofiestudent geweest. De herinnering aan Kan. Dubois was hem zeer dierbaar. 32 jaar was hij gouwproost van KSA-Noordzeegouw. 33 jaar woonde hij in Roeselare, eerst in de Leenstraat, later in het "Centrum Licht en Ruimte" in de Oostnieuwkerksesteenweg. De nieuwe KSA-lokalen van KSA-Roeselare aan het voetbalveld werden in 1993 door hem ingezegend.
Hij was creatief met woorden, geschreven of gesproken. Waar haalde hij zijn inspiratie? Ik weet het niet. Zeker wel eens bij de H. Theresia van Lisieux en bij Guido Gezelle. De Roeselaarse bodem bleek vruchtbaar. Hij had er ook vele vrienden, onder meer bij de orde van het Manneke uit de Mane, waarvan hij ridder was. In de vriendschap was hij inderdaad ridderlijk. Wat ben ik gelukkig zo'n vriend als oom te hebben gehad.

Zelf schreef hij:
Vrienden zijn als bomen:
ze wachten tot je nog eens langs komt,
en ze zijn onverstoorbaar als je wegblijft,
ook na maanden afwezigheid,
kan je de draad weer opnemen,
omdat ondertussen niets werd afgebroken.

Vrienden zijn als bomen
en bomen buigen niet maar ze wuiven...

Zo wuiven we hem nu nog na, godwaarts, A-Dieu Heeroom († 20 oktober 1999).

Henk Laridon pr., leraar Klein Seminarie 1992-1997

Op de man af

INTERVIEW MET MARC STEEN
NIEUWE PASTOOR UNIVERSITAIRE PAROCHIE LEUVEN

U bent een geboren en getogen Roeselarenaar. Durft u iets kwijt over uw jeugdjaren in Roeselare?

Ik had eigenlijk een fijne jeugd in Roeselare, de Rodenbachstad, de stad van Gezelle. Zo heb ik goede herinneringen aan mijn humanioratijd in het Klein Seminarie. Ik zat in een toffe klasgroep, die ook na schooltijd veel samenkwam en van alles organiseerde. Daarnaast zong ik in verschillende koren, maar ik was het actiefst bij de 'Zilvervoskes', een koor-jeugdbeweging. We organiseerden jaarlijks een kamp en verscheidene weekends. Ik maakte ook deel uit van de Bouworde, al was ik nogal onhandig (lacht). Het was fantastisch om samen met andere jonge mensen iets concreets te realiseren voor anderen. Al kwam er regelmatig een rol behangpapier terug naar beneden...

U bent opgegroeid in een vrij talentrijke familie. Uw vader was een zeer gewaardeerde onderwijzer, uw jongere broer Jan is een alomgeprezen acteur. Zelf bent u een steengoed redenaar, maar u zingt ook heel graag...

Inderdaad, zingen is één van mijn grote hobby's. In Roeselare zong ik in verschillende koren. Op 15-jarige leeftijd dirigeerde ik Cantilene, het koor van mijn thuisparochie. Ook in het Grootseminarie was ik de zangleider. Later, als directeur van het seminarie, dirigeerde ik een jeugdkoor in Brugge. Als je dat al van kindsbeen af doet, verleer je dat nooit.

U was altijd de onbetwiste primus van de klas, zowel in het secundair onderwijs als in uw latere studieverloop. Indien u had gewild, kon u carrière maken in de bedrijfswereld of iets doen zoals uw broer. Waarom koos u dan in godsnaam voor het priesterschap?

Ik kan dat niet volledig rationeel verklaren. Als kind voelde ik mij al aangetrokken tot het priesterschap. Ik groeide op in een heel christelijke familie, ik engageerde me in tal van parochiale verenigingen. Bovendien ontmoette ik binnen dit milieu een aantal jonge priesters die me een ideaal voorleefden. Vanuit die motieven ben ik naar het seminarie getrokken. Tijdens een retraite in het eerste jaar heb ik die roeping dieper kunnen duiden. Tot dan zag ik Jezus vooral als een model van medemenselijkheid en voor mij is Hij dat nog altijd. Maar tijdens die retraite heeft de predikant me laten aanvoelen dat Jezus een beeld is van God en dat God liefde is. Die woorden 'God is liefde' zijn toen door mij heen gegaan. Op dat moment voelde ik sterk aan dat er een God is die enorm veel van ons houdt. Het werd me duidelijk waarom ik priester wilde worden. Als ik nu terugblik op die vijftien jaar als priester, moet ik vaststellen dat 'God is liefde' ook het leidmotief is geworden. Deze woorden worden concreet gemaakt door talrijke ontmoetingen met mensen. Als priester voel ik me vaak een levend vraagteken voor mensen. Toen ik aalmoezenier was tijdens mijn legerdienst, ontmoette ik een man die me zei: "Als ik jou ontmoet, is het net alsof ik een gendarme tegenkom". "Zie ik er dan zo streng uit?", vroeg ik nogal geschrokken. "Nee", zei de man, "maar als ik een gendarme tegenkom, vraag ik me af of ik nog wel in orde ben, of ik mijn gordels nog aanheb. En als ik jou tegenkom, vraag ik me af of ik nog wel in orde ben met hierboven".

Leuven is voor u geen vreemde stad?

Na mijn diakenwijding, in het vijfde jaar van mijn priesteropleiding, ben ik twee jaar subregent geweest aan het Justus Lipsiuscollege, terwijl ik mijn licenties theologie behaalde. Daarna werd ik directeur op het Leo XIII-seminarie, waar ik verantwoordelijk was voor de opleiding van seminaristen die in Leuven studeerden. Intussen begon ik ook aan mijn doctoraat in de theologie en behaalde ik mijn licenties filosofie. Als econoom van het Leo XIII-seminarie was ik verantwoordelijk voor het gebouw en zo'n oud gebouw onderhouden is een hele klus! Veel feeling voor het materiële heb ik niet, maar ik heb daar heel wat bijgeleerd: bestrijden van lekkende dakgoten en gesprongen buizen, vervangen van tl-lampen, enz.

Na Leuven was Brugge aan de beurt. U werd er prof aan het seminarie. Wat was daar uw taak?

Ik gaf er les in de Nieuw-Testamentische Exegese. Daarnaast was ik ook verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de afdeling Theologie en het begeleiden van seminaristen.

Na 8 jaar Brugge bent u opnieuw in Leuven beland. Hoe valt uw functie als pastoor er mee?

De eerste weken zijn heel aangenaam verlopen. Ik ben terechtgekomen in een heel sterk team van pastoors, stuk voor stuk sterk gemotiveerde, gelovige jonge mensen. Het is voor mij een enorme steun om met die ploeg te mogen optrekken. De mensen onthalen me hier erg vriendelijk. Ik denk dat ik mijn werk heel graag zal doen.

Wat voelt u aan als uw belangrijkste opdrachten?

Ik denk dat werken aan geloofsvorming heel belangrijk is. Jongeren zitten met een enorme spirituele hunker, ze zoeken spirituele verdieping. Onze taak bestaat erin hen te helpen hun relatie met God te vinden. Daarrond zijn er al heel wat toffe initiatieven binnen de studentenparochie en ik wil die zelf mee helpen uitbouwen. Verder wil ik een luisterend oor zijn voor zoekende mensen.
Persoonlijke begeleiding vind ik ook belangrijk. Een goede pastoor probeert natuurlijk te zorgen voor een goede sfeer in de gemeenschap. Hij dient ervoor te zorgen dat er goede menselijke contacten mogelijk zijn.
De Universitaire Parochie lijkt me een huis met vele kamers, die studenten via verschillende deuren kunnen betreden. De één betreedt het huis door het meezingen in een koor, de ander door het meewerken aan een project rond Broederlijk Delen. Ik vind het ook belangrijk dat jongeren die niet zo vertrouwd zijn met het kerkelijke, een toegang hebben tot de gemeenschap.

Wat is het grootste verschil met uw vorige functie?

Veel inhoudelijke verschillen zijn er niet, want ook mijn vorige job centreerde zich rond geloofsvorming. Wat in mijn persoonlijke leven wel sterk veranderd is, is het dagritme. In het Brugse seminarie lag het dagritme veel meer vast: de maaltijden stonden vast, de gebedstijden, enz. Nu moet ik zelf bepalen wanneer mijn maaltijden komen, de momenten van gebed, de eucharistie. Ik moet proberen wat structuur te vinden in al wat op me afkomt.

Hoe ziet u de toekomst? Welke dromen zou u graag verwezenlijkt zien?

Het feit dat ik hier benoemd ben, is al een beetje de realisatie van een droom. Het is voor mij altijd een droom geweest, om naast het intellectuele werk ook wat concreet pastoraal werk te mogen doen. Het lesgeven zal ik blijven doen, ik blijf prof aan het Brugse seminarie. Maar naast die 'theologische pijler' komt er nu een 'pastorale pijler', en dat vind ik fantastisch. Als priester wil ik dicht bij de mensen staan. Ik wil graag een klein straaltje hoop zijn voor mensen die veel verdriet hebben. En die droom wordt nu verwezenlijkt.

Linus Vanlaere

Dubbelmoord

keiharde woorden
weggeslingerd uit jouw mond van graniet
stenigen met rake klappen
mijn zwakke plek (van stil verdriet).

wordt zwarte vlek
voor ogen, moegetart
het woord 'liefste' sneuvelde met mij
ergens tussen mond en hart

Reinout Verbeke, ret. '99

Caleidoscoop

VOETBAL.
VAN COLLEGE-PLOEG NAAR SV ROESELARE.

Is er nog leven voor het Roeselaarse voetbal na 2000?
Het was een zwoele zomeravond, ergens begin juli 1999. Fusievoetbalploeg SV Roeselare stelde zijn nieuwe troepen voor in de gebouwen van hoofdsponsor Euroshop. Ik liep er tot mijn eigen verbazing Raf Parent, mijn oud-leraar Nederlands en Latijn, tegen het lijf.
Tijdens mijn studentenjaren aan het Klein Seminarie (1964-1971) had ik namelijk geen weet van de sportieve interesses van Raf Parent. Toch bleek Raf Parent door de jaren heen een warme sympathie te hebben gekoesterd voor SK Roeselare en ontbrak hij, sinds SK Roeselare in 1998 de doorbraak naar tweede klasse forceerde, nooit meer op de thuiswedstrijden in het Roeselaarse Schierveldestadion. Hoe neemt dat Roeselaarse voetbal straks de sprong naar de volgende eeuw? Een historisch overzicht.

De gewestelijke scholierenploeg van SK Roeselare anno 1968 met staande v.l.n.r. André Vuylsteke (vader van Roland , Jean-Pierre en Francis en jarenlang ondervoorzitter van SK Roeselare) , collegeleraar Raf Vercruysse , Robrecht Vanhuyse , Roland Vuylsteke , (half verscholen) terreinverzorger Fiele Vancoillie , Luc Huyghebaert (huidig sportief manager van SV Roeselare) , Eddy Brouckaert , Dirk Lambersy , Freddy Oosterlinck , Jean-Pierre Vuylsteke en Johan Laitem en zittend v.l.n.r. Odiel Brouckaert (vader van Eddy) , X. , Luc Tessier , Lieven Cardoen en Andre Vandevelde.

VOETBALWIEG

Nu het nieuwe millennium nadert en 100 boeiende jaren bijna achter ons liggen, is het Roeselaarse voetbal in feite ook aan een eeuwfeest toe. De geschiedenis van het Roeselaarse voetbal gaat immers terug op een zonnige vakantiedag in het jaar 1900, toen in een verloren hoekje van...Rumbeke de eerste voetbalwieg werd opgesteld.

De Roeselaarse voetbalpioniers, in feite studenten die in Brugge college liepen bij de Broeders Xaverianen, spendeerden in 1900 hun vakantie integraal aan het aanleggen van een voetbalveld op de pelouse van de toenmalige Rumbeekse assenpiste, gelegen aan de overkant van het Sterrebos, tegenover het huidige restaurant De Vijfwegen.

Men stak van wal met enkele vriendschappelijke wedstrijden op een veld waar men nu geen corporatief voetbal zou willen spelen. De grens-, doel- en zijlijnen trok men zomaar in de zandige bodem van het veld. Er was geen afsluiting en ook geen publiek. De spelers plaatsten zelf de doelpalen, aanvankelijk door een eenvoudig touw verbonden. Men kleedde zich om in een nabijgelegen herberg. Om maar te zeggen...

TWEESPALT

De naam van de ploeg evolueerde van Verenigde Vrienden over Red Star Roeselare tot US Roulers. Nadat Roeselare in 1909 om organisatorische en financiële redenen verstoken bleef van officieel voetbal, was er in juli 1910 in café De Hazelt een nieuwe stichtingsvergadering. Er was een geweldige belangstelling. De heer Oscar Duyvewaerdt fungeerde als dienstdoende voorzitter en opende de vergadering met de volgende woorden : "De bedoeling van deze vergadering is het stichten van een nieuwe voetbalclub, met jonge Roeselarenaars die allen van één en dezelfde gezindheid zijn..."

De poppen gingen onmiddellijk aan het dansen, toen Justin Thibaut opmerkte, dat de uitnodigingskaart toch vermeldde, dat er niet aan politiek zou worden gedaan.

Waarop Oscar Duyvewaerdt aan de interpellant een vraag met later grote historische betekenis stelde : "Zijt gij misschien een liberaal?" Toen Thibaut hierop bevestigend antwoordde, werd hij bevolen de zaal te verlaten.

Thibaut ging diezelfde avond, samen met een aantal gelijkgezinden, over tot de stichting van Football Club Roeselare, een duidelijk liberaal geïnspireerde club die dat ook zou blijven, tot de club op 30 juni 1999 ophield te bestaan en in een fusieproject met SK Roeselare stapte. Dat SK Roeselare werd pas in 1921 onder stamnummer 134 van de Belgische Voetbalbond ingeschreven en kende tussen 1910 en 1921 in het meer katholiek geïnspireerde Sportvereniging (SV) Roeselare zijn voorloper. Geen toeval dus dat de nieuwe fusieploeg, die vanaf 1 juli 1999 in Roeselare werd opgericht, als naam... SV Roeselare meekreeg. L'histoire se répète...

COLLEGEVOETBAL

Tegen die filosofische achtergronden is het best te begrijpen dat het Klein Seminarie sympathiseerde met SK Roeselare. Het Motje, het oergezellige stadion waarin SK tussen 1932 en 1987 speelde, lag bovendien op wandelafstand van de Collegegebouwen.

Ik herinner mij dan ook levendig, dat ene mijnheer Roland Sys halfweg de zestiger jaren regelmatig bij ons thuis kwam aanbellen, om mijn vader te overtuigen een aansluitingskaart voor zijn zoon te onderschrijven bij SK Roeselare. Ik speelde wel in wat toen de collegeploeg werd genoemd, maar kreeg het van mijn vader niet gedaan te mogen aansluiten bij een club.

Tot er tussen de dirigenten van SK Roeselare en enkele leraars van het Klein Seminarie een akkoord groeide om met een nieuw te vormen gewestelijke scholierenploeg te

starten onder de SK-kleuren . Die ploeg moest wel volledig bevolkt worden met studenten uit het Klein Seminarie.

E.H. Petillion (uiterst rechts op de foto) vergezelde in de tweede helft van de zestiger jaren dit collegeploegje bij een voetbaluitstap naar Wevelgem : staande v.l.n.r. Marc Wynant , Jan Bouten , Ignace Beel , Dirk Lambersy , Eddy Brouckaert , Andre Vandevelde en Marc Lievens en zittend v.l.n.r. Marc Olivier , Lieven Cardoen , Jan Vanneste , Leon Deneut , Wendy Leyn en Frans Declerck.

Zo kon die mijnheer Sys mijn vader, die later een hevige supporter van dat scholierenploegje zou worden, uiteindelijk toch overtuigen de aansluitingskaart te tekenen.

Vooraleer we mochten overstappen naar de provinciale juniores van SK, beleefden we op zondagvoormiddag met die scholierenploeg twee schitterende jaren. Vaderfiguur en chauffeur Robert Devrieze (die toen les gaf aan de Tuinbouwschool) en zenuwpees en kettingroker Raf Vercruysse (die les gaf in de moderne humaniora) waren de bezielers en vaste begeleiders van onze ploeg. We vochten een homerisch duel uit met Zwevezele voor de titel en op maandag was surveillant André Deweerdt altijd ontzettend geïnteresseerd in onze prestaties van het voorbije weekend. Ik herinner me nog levendig hoe Maurits Heemeryck, in de topper tegen Zwevezele die we uitzonderlijk op het hoofdveld van het Motje mochten betwisten, met een vliegende kopbal... in de eigen winkelhaak, Zwevezele op weg zette naar de bevrijdende 1-2 overwinning en de titel. Warm en dankbaar zijn ook de herinneringen aan terreinverzorger Fiele Vancoillie (het boegbeeld van SK in de jaren na de Tweede Wereldoorlog), die ons ploegje uitermate gunstig gezind was.

We trokken trouwens vaak naar het Motje. Verlieten maar al te graag een half uurtje vroeger dan de rest van de studenten de avondstudie, om om zeven uur stipt de trainingen te kunnen aanvatten. Of om te supporteren voor het 'grote' collegeteam dat in die jaren zestig eens de Kardinaalsbeker won. Met onder meer Karel en Lieven Dumont in de ploeg, nu lesgevers aan het Klein Seminarie en aan het begin van de jaren zeventig ook actief in het eerste elftal van SK.

SK Roeselare had ook al veel eerder een groot talent in de collegerangen ontdekt. In 1957 meer bepaald, toen collegestudent Luc Van Moerkerke uit Gullegem, een man met een gouden linker, als niet-aangeslotene meteen in het eerste elftal van SK werd gedropt. Een groot talent, die Van Moerkerke, want hij zou na een aanloop bij SK nog zes volle seizoenen voor SV Waregem spelen, om daarna terug te keren naar SK en hen nog grote diensten te bewijzen.

TERUG NAAR HET MOTJE

Groot was mijn persoonlijke voldoening, toen ik als 18-jarige retoricastudent door SK-trainer Richard Orlans enkele invalbeurten in het eerste elftal werd gegund. Studies in Leuven knipten echter al vlug de band door met het Motje en deden mij overstappen naar SV De Ruiter. Maar ik kwam in feite heel snel naar het Motje terug. Na het beëindigen van mijn studies handelsingenieur in 1977 meer bepaald, als verslaggever van het weekblad De Weekbode, in vervanging van de zieke sportjournalist Roger Depestel. Zo ontdekte ik tijdens het kampioensjaar van SK in 1978, met de jonge en onervaren Henk Houwaart als trainer, de sportjournalistiek en bleef ik SK, in dienst van de Weekbode, van dichtbij volgen. De kampioensviering om de behaalde titel in 1978 werd trouwens ingezet met een misviering in de kerk van het Klein Seminarie. Deken E.H. Godfried Oost ging voor, het Colliemandokoor luisterde de viering op.

Roularta Media Group, uitgever van De Weekbode, werd mijn werkgever. Van 1975 tot 1982 werkte ik er als diensthoofd aankoop, van 1982 tot op heden als directeur van De Weekbode en de Krant van West-Vlaanderen. Zo kwam ik niet enkel als verslaggever, maar ook als sponsor en sinds 1982 als Roulartacuporganisator, heel vaak in contact met het Roeselaarse voetbal.

TWEESTRIJD CLUB – SK

Roeselaars voetbal dat , met alle respect voor de inbreng van 'kleinere clubs' als SV Rumbeke, Dosko Beveren en SV De Ruiter, de afgelopen eeuw werd gedomineerd door het duel tussen Club en SK Roeselare. Club speelde decennia lang in de provinciale voetbalreeksen, SK was een vaste waarde in derde klasse. Vanaf 1985 zette Club Roeselare echter een forse inhaalbeweging in. Met in 1986 de sprong naar vierde klasse en in 1987, het jaar waarin SK overstapte van het Motje naar het Schierveldestadion, de promotie naar derde klasse. Na 32 jaar onderbreking kon Roeselare zich weer opmaken voor een officiële competitiederby tussen Club en SK.

Bij die eerste derby op 29 november 1987 was het publiek met 6500 toeschouwers massaal op de afspraak. Door de enorme strijd tussen Club en SK kwam het Roeselaarse voetbal in een enorme spiraal van bieden en opbieden terecht. Financiële avonturen werden daarbij niet geschuwd. En het bracht eigenaardig genoeg niet veel bij aan het kwalitatieve niveau op het terrein zelf.

EERSTE KLASSE

Er moest dan ook tot 1998 gewacht worden om SK Roeselare de stap naar tweede klasse te zien zetten. Moment waarop ook nieuwe fusiegesprekken de kop opstaken. Organisatorisch en financieel was het duidelijk : slechts één stevig gestructureerde ploeg had in Roeselare overlevingskansen om de strijd met het noorden van de provincie (Club en Cercle Brugge en KV Oostende) en het zuiden van de provincie (KV Kortrijk, SV Waregem en Racing Harelbeke) aan te gaan. Toch ging SK Roeselare nog alleen van start in tweede klasse.

Het was enkel uitstel. In juni 1999 was de kogel dan toch door de fusiekerk. Filosofische beschouwingen en emotionele supportersreacties ten spijt, bewezen de clubleiders van Club en SK Roeselare via de fusie te opteren voor de enige haalbare overlevingsconstructie van het Roeselaarse voetbal : één team dat door bestuur, trainers, spelers, sponsors en supporters op halflange termijn naar eerste klasse moet worden gebracht.

In samenwerking met uitgeverij CREA, geleid door oud-collegestudent Geert Cosaert, schreef Eddy Brouckaert in 1998 een boek over '75 jaar SK Roeselare'.
Op de foto Eddy Brouckaert (links) en Geert Cosaert (rechts) tijdens de voorstelling van het boek op 24 maart 1998.

Het is namelijk ondenkbaar, dat met Club Brugge in het noorden en misschien een grote Zuid-West-Vlaamse fusieclub (waarover de jongste weken en maanden veel wordt gepraat) in eerste klasse, SV Roeselare overlevingskansen heeft als tweedeklasser. Iedereen die met SV Roeselare is begaan, heeft de dwingende opdracht, Roeselare als derde West-Vlaamse 'grootmacht' onze eerste klasse binnen te loodsen. Het Roeselaarse stadsbestuur realiseerde reeds in 1987 een stadion dat eersteklassevoetbal kan herbergen. Roeselare heeft als commercieel centrum in hartje West-Vlaanderen, de jongste decennia een stad als Kortrijk overvleugeld. En in Midden-West-Vlaanderen is een bedrijfsleven aanwezig, dat kan zorgen voor de nodige financiële impulsen.
Mits een organisatorisch goede en financieel heel beredeneerde aanpak, is er in Roeselare beslist nog leven voor het voetbal na 2000. Met een team als SV Roeselare in eerste klasse en daaronder een voetbalgebeuren bij de kleinere clubs in de provinciale afdelingen, die hiermee hun grote sociale waarde (opvang van de vele jeugdspelers) bewijzen. En met collegevoetbal dat ongetwijfeld steeds verder zal worden betwist....

Eddy Brouckaert
Ret. 1971

DUMON DIMITRI - WERELDKAMPIOEN VIBRAFOON

In Clermont-Ferrand behaalde Dimitri de Grote Prijs op het Internationaal Vibrafoon-concours. De jury kende de prijs toe met eenparigheid van stemmen.
De Franse pers was heel lovend over zijn prestatie.
Er waren 25 jonge muzikanten uit 11 verschillende landen. Dimitri won 200.000 BEF en een gloednieuwe Tamaha-vibrafoon (waarde 240.000 BEF).

Toch blijft Dimitri realist. "Die wereldtitel is relatief, maar de blijk van appreciatie geeft mij zelfvertrouwen".

Op achtjarige leeftijd volgde hij de Roeselaarse Academie en ook piano en slagwerk.

In 1993 verliet hij het College (Lat.-Wet.) en twijfelde hij tussen bio-ingenieur en muziek. Hij koos voor percussie aan het Brussels Conservatorium. Daarna specialiseerde hij zich aan het Conservatorium van Straatsburg in marimba en vibrafoon. In Brussel haalde hij onlangs zijn diploma van pedagogie.

Dimitri, in zijn studententijd een witte kop vol energie en levenslust, is nu leraar aan de academies van Jette en Kraainem.

Hoe bereik je zo'n resultaat? Een jaar hard zwoegen, concerten durven afzeggen (hij speelt nu ook in het Vlaams Radio Orkest) en vooral je enorm goed voorbereiden.
En... de muziekmicrobe te pakken krijgen!

Op 't college zag hij ook microben lopen...

W. Creytens
oud-leraar

GEZELLE: IS EEN TERUGBLIK WEL MOGELIJK?
Een leken-leraar leest zich een weg naar een priester-leraar

"Het maantje gooit met vuur
een wonde op het water.
De diepten raakt het niet.
Maantje,
maantje op het water:
je bent toch nog de zonne niet!
Maantje,
maantje op het water:
je bent toch nog de zonne niet!"

Nee, geen verzen van Gezelle. Wel verzen die ik ooit voor een, jawel, mysteriespel van bescheiden muzieknoten moest voorzien. Ik ben de naam van schrijver dezes intussen vergeten, maar *'exegi monumentum aere perennius'*-nog-aan-toe blijft dit fijne dichtje mij achtervolgen. Al jaren. En het flakkert in al zijn dubbelzinnigheid weer op, nu het Gezelle-jaar op z'n einde loopt. De natuursymboliek in het geciteerde inspireert mij tot deze vragen: hoe was, las, leefde en geloofde Gezelle, groot als hij was in zijn kleinheid?
Was hij een maantje dat zon wou zijn en daarvoor de uitstraling van zijn meerderen nodig had?
Las & verzamelde hij: 'lezen', wist hij wel, heeft een dubbele betekenis - zo gretig om aan die afhankelijkheid te ontsnappen en 'prent' te slaan?
Leefde hij: 'be-', 'over-', 'in-'...? Alles ineen of maakt het prefix het verschil?
Geloofde hij? Geen vraagstuk. Wel(licht) een antwoord.

De familiaire, maatschappelijke, politieke, economische, religieuze en pedagogische context, waarin de Brugse hovenierszoon Guido Gezelle zijn eerste stappen in de intellectuele en literaire wereld zette: het is, me dunkt, niet ongepast, ze als inleiding tot een kijk op zijn leraarsjaren aan het Klein Seminarie kort op een rij te zetten. Zij zijn immers van doorslaggevende betekenis geweest voor zijn houding, visie en aanpak als leraar en evoluerend dichter. Feitenmateriaal over zijn humaniorajaren, info die ook geldt voor de tijd van zijn leraarschap, zal ik redigeren tot enkele vragen over de figuur zelf van de priester-leraar-dichter en de dubbelzinnige houding die hem zijn leven lang zal ken-*schetsen*, maar hem als poësisleraar een eerste maal voluit ken-*merkt*.

Vandaar dat wij het houden op een vermelding van andere exploten, zoals onder meer: de wijding in de Collegekerk, het samen met zijn vader aanleggen van een botanische hof en een natuurkundig museum, alsook de oprichting van een esoterisch, eucharistisch genootschap voor de leerlingen en zijn eerste journalistieke en propagandistische stappen als *Spoker* in functie van het bisdom.

In het kort: een profiel

Familiair? Voor mezelf vergelijk ik Guido Gezelle soms met de gemaskerde Leopold, vader van Mozart in de film *Amadeus*: de lach en de stuurse blik; het 'janus'-mom van de

melancholische olijkerd, het hoofd kerend met het tij: nu eens vader **Pierjan,** dan weer moeder **Monica Devriese?**
En van welke ouder had hij enerzijds die dadendrang, die hem geheel zijn leven aanzette tot het oprichten van een Vlaamse poëzieschool, congregaties, verenigingen allerhande... om dan anderzijds de benen te nemen, als het te heet onder zijn voeten werd omdat de zaak in het honderd was gelopen?

Maatschappelijk, denk ik, weerspiegelt de microkosmos 'Klein Seminarie' de samenleving *extra muros.* Wie naar afbeeldingen kijkt van het vroegere gebouwencomplex aan de Zuidstraat, leest meteen de rigide reglementen die de leerlingen werden opgelegd. Vanuit onze moderne opvatting van een 'open school' vergeten wij dat het schoolleven in die tijd toch veel mogelijkheden liet om je persoonlijkheid te ontplooien. Vrijheid binnen de perken. Priester-leraars gaven de meest verscheidene vakken, wat in onze 'open scholen' nu ondenkbaar is. *'Kom eens naar mijn kamer'* was een gebruikelijke en van hogerhand aangemoedigde uitnodiging, die wij nu verkeerdelijk met gefronste wenkbrauwen aanhoren. Priesters waren volgens getuigenissen buiten de klas veeleer strenge schaduwen, die pas (soms te zwaar) ingrepen bij conflicten en op de cruciale momenten die de leefregel voorzag. De vrijheid van toen is niet meer die van nu; ze was misschien meer gepantserd of beter 'gezwartrokt', maar dan vanuit een noodzaak: veel jongens in een kleine biotoop...

Politiek zien we 'de wereld en het dorp' grondig daveren op zijn grondvesten. Met de woelige Europese toestand in de kleren, is Gezelle als student ook ***economisch*** al begaan met de industrialisering, die de natuur - 't is een kind van zijn vader - van het College (*in casu* zijn geliefde Mandel) in zijn greep krijgt, zeg maar: verkracht. Als student al: het over de grenzen heen kijken en dichten, maar toch *cocoonen* in het vertrouwde. Gezelle *de Slekke*?

't Waren serieuze twijfels tijdens zijn filosofiejaar: de roeping! Op ***religieus*** vlak heeft hij gelukkig - zelfs op materieel vlak: wie kocht zijn bijbel? - veel steun gehad van superior **Joannes Faict,** die een merkwaardig vertrouwen in de jongen had, hoewel hij aanvankelijk weigerde hem tot de *Filosofie* toe te laten, omdat hij, Faict, twijfelde aan zijn roeping. Zou Gezelle het betreurd hebben dat hij in 1856 opgevolgd werd door een blijkbaar minder sterke figuur als **Augustin Frutsaert**?
Maar ook hier zal een spanningsveld ontstaan, namelijk tussen de kerkelijke institutie met al haar plichtplegingen en de persoonlijke beleving in al zijn creativiteit.
'Don't fence me in!', moet anglofiel Gezelle vaak gedacht hebben.

Over de ***pedagogische*** aanpak van de leraar Gezelle is al veel geschreven. Vanwaar de interesse van een in wezen teruggetrokken persoonlijkheid voor de persoonsgerichte aanpak die in die tijd in de vakliteratuur opstak? Wat bezielt een als 'timide' omschreven priester-leraar te ravotten over de speelplaats met een leerling op zijn schouder en steeds weer die zwerm jongens aan zijn slippen?

Nogal wat vraagtekens, dus.
Trachten wij die vragen eens te 'be-denken'.

De priester-leraar

Na zijn priesteropleiding, maar nog vóór zijn wijding (10 juni), werd Guido Gezelle aangesteld in het Klein Seminarie op 20 maart 1854. Hij zou er ook zijn obligate Eerste

Mis voorgaan in de collegekerk, omdat de pastoor van zijn geboorteparochie St.-Anna te Brugge in opspraak gekomen was. Hij werd er vrij letterlijk van de ene dag op de andere aangesteld tot leraar in de Natuurlijke Historie van de afdeling Filosofie, als leraar Moderne Talen en Koophandel en als surveillant van de Lagere Afdeling en van de Engelse leerlingen in het Sint-Michielsinstituut.

Hoewel de man tijdens zijn jaren aan het Groot-Seminarie, door welk motief dan ook (cultureel, religieus of beide), al gestoken was door de passie om missioneringswerk te doen in Groot-Brittannië, moet dit toch een te benijden aanbod zijn geweest. Toch is hij blijven solliciteren om de plas over te steken. Niet op zijn minst om de spanningen die al gauw ontstonden rond zijn persoon en zijn pedagogische aanpak. Hij werd in 1860 uiteindelijk, na een zowel persoonlijk als professioneel pijnlijk jaar, naar Brugge overgeplaatst, samen met zijn Engelse vriend en collega-lekenleraar **Joseph Algar,** om er (met weinig succes) een college op te zetten voor Engelse studenten en er Filosofie te doceren aan het *Seminarium Anglo-Belgicum.*

De 'verbanning' uit Roeselare - dat Algar hem schreef 'dat hij het niet zo mocht interpreteren', verraadt dat Gezelle het wél zo zag - was vooral georkestreerd door **Henri Delbar,** supervisor van het internaat, en de al even behoudsgezinde retoricaleraar **Bruno Van Hove.** Toen deze laatste tot superior werd benoemd in 1859, zag hij de kans schoon 'de ongedisciplineerde' Poësisleraar weg te 'promoveren'.
Maar ook andere collega's hadden al gauw opmerkingen op zijn houding, die hoofdzakelijk als 'gesloten' werd bestempeld. Terwijl hij dan weer té open stond voor de leerlingen. Is een (gewezen) portierke inderdaad een 'buiten-beentje'?

Een getuigenis:

Hugo VERRIEST, Twintig Vlaamsche Koppen II (pp. 123 - 174, passim):

> "Hij viel in een opvoeding en een onderwijs die sedert honderd jaar gezeteld waren. De boeken waren gekozen; de uitleg lag gereed; de werken waren geregeld; het onderwijs en de leerboeken lagen vast in vaten: scheppen en uitgieten." (...)
> "Hij wist daar niets van; of liever, stond daarbuiten en was daarbuiten, geheel. (...)
> Zijn woord was: 'zoo spreke en zoo denke en zoo dichte en zoo doe'k'. Hij werd kwalijk verstaan." (...)
> "Hij was en zijn werk was zijn."

Superior Faict, die altijd zijn vertrouwen in hem behield, beoordeelde hem als *"un peu inculte... maar 't zou wel loslopen".* Wellicht bedoelde Gezelles aimabele biechtvader van weleer niet de onkunde van de jonge priester, maar het feit dat hij zich niet kon voegen naar het stijve protocol van de school. Gezelle keek, zo te lezen, in de eetkamer meer in zijn bord dan hij eruit at. Binnen een korps, waarin collega-priesters, retoricaleraar Van Hove *en tête,* moeite hadden met zijn joviale houding t.o.v. de kinderen als surveillant, zijn 'gebrek aan afstandelijkheid' als biechtvader, zijn aanstekelijk, creatief, maar weinig gestructureerd lesgeven (later uitgebreid beschreven door zijn leerlingen), zijn 'begoocheling der poëzie' en zijn succes in zijn pagina om de suprematie van de Franse taal te doorbreken. En waarschijnlijk ook zijn volkse komaf.

Maar waarheen dwaalden zijn gedachten af bij de soep? Naar die strenge muren met even fnuikende regels en wetten? Of naar de leerlingen? Of verder nog: Engeland?

Ik zou, kijkend naar de bewaarde foto's van de man, '*inculte*' vervangen door een vers van Jacques Brel uit *Mon enfance* (maar dan in de 3e persoon):

"Il avait l'oeil du berger, mais le coeur de l'agneau."

Fout?

De pedagoog

Gezelle was geheel doordrongen van de opvoedkundige (r)evolutie van de 19e eeuw. Met **Rousseau's** *Emile* e.a. werd de klassieke gezagspedagogiek steeds meer doorbroken door een romantisch getinte, individu-gerichte vertrouwenspedagogiek. Leraar en leerling gaan met elkaar om als vader en zoon, binnen de (strenge) regels van het instituut. Gewezen superior Malou, onder Gezelles leraarschap bisschop van Brugge, propageerde deze opvatting van **Félix Dupanloup,** voormalig superior van een *petit séminaire* in Parijs en op dat moment bisschop van Orléans, wat niet door alle West-Vlaamse *professeurs*, die vasthielden aan de classicistische traditie en op duidelijkheid, orde en afstandelijkheid stonden, werd gedeeld.
Het is niet zeker of Gezelle niet nog verder wilde gaan, nl. in het spoor van de Engelse pedagoog **Thomas** en/of zijn zoon, de dichter **Mathew Arnold,** die het niet zozeer begrepen hadden op een strenge omkadering, maar veeleer op persoonlijke afspraken tussen leraar en leerling. Het is in ieder geval geweten dat - om toch maar de onvermijdelijke **Eugène van Oye** te vermelden - Gezelle zo opging in die intieme relaties, dat het zelfs tot bittere conflicten met de leerling heeft geleid, die onthullen dat hij zich in zijn vertrouwen gekrenkt voelde.

De gemoedspedagogiek van Dupanloup stuurde niet alleen aan op een pedagogisch, maar vooral op een religieus doel. Naast de *Confraternity,* de eucharistiebeweging die binnen de schoolgroep iets elitairs kreeg, nam vooral de biechtstoel een belangrijke plaats in. Daar werden zijn leerlingen *'biecht'-kinderen (sic) (cf. infra: Kerkhofblommen).* Heel zijn leven lang. Met zijn luikjes symboliseert de biechtstoel zowat de 'afstandelijke intimiteit' waarin priester-leraar en leerling met elkaar dienden om te gaan.

Het is in dit opzicht, de besproken dubbelzinnigheden, dat het grote deel van Gezelles dichtwerk uit die periode moet gelezen worden, nl. (in mindere mate) *Vlaemsche Dichtoefeningen* (1858), verder zijn eerste reeks *XXXIII Kleengedichtjes* (1860) en vooral *Kerkhofblommen* (1858). Zoals gezegd met het oog op de vruchtbare vergroeiing 'dichter - leraar - priester'.

Eerste XXXIII Kleengedichtjes

Daar liep een dichtje in mijn gebed,
en 'k wilde 't aan den kant gezet,
maar, niet te doen, het wilde en 't zou
mij plagen, als ik bidden wou!
En nu is mijn gebed gedaan,
en 't dichtje is 'k weet niet waar gegaan:
vergeefs gezocht, vergeefs, o wee,
'k en vinde noch rijm noch dichtje meer. *(1860)*

Speels, aanstekelijk, kinderlijk is het, dit voorlaatste pareltje van de eerste reeks *XXXIII Kleengedichtjes.*
Dé illustratie van het *priester-dichterschap* dat Gezelle etaleert én propageert .
Zie maar hoe hij zijn neus ophaalt m.b.t. tot zijn ex-leerling en dichtkompaan Eugène Van Oye en diens verdere studiekeuze:

"You never will be a good doctor, you might have been a useful priest."

Zoals gebed en gedicht eerst elkààr, dan de dichter zélf plagen, elders zullen zij hand in hand gaan, soms in het andere uiterste: de soms pathetische, schuldbewuste, prekerige (militante?) of lyrische ontboezemingen van *Vlaemsche Dichtoefeningen.*

Zonder enige twijfel is het dichtje qua teneur en stijl zeer representatief voor het bundeltje en inhoudelijk is het ronduit een verdichting van zijn korte, prozaïsche introductie tot de uitgave in 1860:

> *"Het woord 'Kleengedichtjes' zal u doen peizen op het 'Kleengebeedtje', waarmede eertijds - eilaas nu niet meer! - alle* leering *aanvang nam; (...) Waartoe dient dat? Het zou misschien ook kunnen helpen goedmaken dat* dichten *en* bidden, *na' den rechten eisch, al dikwijls deur malkander loopt". (23 juni 1860)*

De eigen decursivering wil beklemtonen dat de gehele persoon, het ganse wezen van de leraar-dichter-priester versmolten ligt in elk gedicht, groot of klein. In het spelen met genre, vorm, metriek, woord, thematiek van die eerste *Kleengedichtjes* zijn (1) opvoeding/opleiding - (2) poëtisch avontuur - (3) geloofsbeleving/-uiting een drie-eenheid.

Laat mij toe de frappante vergelijking te maken met het *Orgelbüchlein*, 45 koraal-voorspelen waarmee **J.S. Bach** zijn kinderen en leerlingen introduceerde in het religieuze orgelspel en dat ook vandaag nog obligaat studiemateriaal is in de orgelklas. In de respectieve koraalvoorspelen:
(1) tast de componist telkens een ander aspect af van de in die tijd zeer gecodeerde en conventionele muziektaal,
(2) wijdt hij daarmee de leerling in de techniciteit ervan in,
(3) terwijl elk koraalvoorspel bij een ander moment van het religieus jaar aanklopt.
Ook hier zijn pedagoog-geloofsleraar-componist *één.*
Ja: 'geloofsleraar'. Want uit traktaten en randnotities blijkt, dat deze bundel door Bach ook als een *'leering'* werd geconcipieerd, niet alleen op muzikaal-technisch vlak, maar ook als religieuze oefening. Alles ineen. Terwijl vandaag het *Büchlein* ofwel als studieboek, ofwel als liturgische muziek, ofwel als muzikale exploratie wordt benaderd: één van de drie.
Zagen Gezelle en Bach het niet drie in één?

Geen verhelderende vergelijking, maar worden wij, die muziek & woord op een reproductieve manier (luisteren & lezen) beleven, er misschien niet door geholpen, ons te verplaatsen in een tijd waarin opvoedkundige en artistieke 'doelstellingen' anders, meer *daad*-werkelijk werden bejegend dan nu?

Vlaemsche Dichtoefeningen

Het moet gezegd: Bachs magistrale oeuvre heeft eerder de zwaartekracht van Gezelles *Vlaemsche Dichtoefeningen,* die binnen dezelfde filosofie als die van de *Kleengedichtjes,*

maar met andere registers, vanuit een ander oogpunt én naar een ander doel toe, de leerlingen 'oefeningen in de dichtkunst' aanreikt. *'Oefeningen':* is het uit bescheidenheid of om de drempel te verlagen voor zijn doelgroep? Dit debuut is immers een selectieve, disparate verzameling van wat hij tot dan toe (1860) geschreven heeft. De vlag (lees: titel) dekt dus eigenlijk de lading niet. De menige, al dan niet geadresseerde gelegenheidsgedichten kunnen bijvoorbeeld bezwaarlijk 'dichtoefeningen' genoemd worden. Zoals gezegd is de reden, dat de bundel opgedragen is als studiemateriaal aan studenten in het algemeen en aan de Poësisklas van het Klein Seminarie in het bijzonder. Vandaar ook de gevarieerde keuze waarin, zo weten wij uit hun briefwisseling, ook zijn vertrouwensleerling Eugène van Oye de hand heeft gehad.

Dat het debuut niet alleen het dichterschap van Gezelle moest bewijzen, verraadt de poëet zelf door er een inleiding (gericht tot de leerlingen), een verantwoording (achteraan, gericht tot de anonieme (?) lezer) en een woordenlijst aan toe te voegen.
Hij typeert *Dichtoefeningen* als 'een nieuw ingevoerd middeleeuws speeltuig'. Literair grijpt het inderdaad terug naar vele middeleeuwse voorbeelden, maar vooral poneert hij in zijn commentaar dat de Vlaamse, meer bepaald de West-Vlaamse taal en cultuur het dichtst staat bij de middeleeuwse, onze *roots,* en dat zijn *Dichtoefeningen* die taalschat in al zijn rijkdom wil bewaren, tot meerdere glorie van God die ons haar geschonken heeft.
De strijd met de 'valsemunter', de *Kwaepenninck* die gewonnen geeft voor een algemene Nederlandse taal en uitspraak, is geopend. Hij zal zich met *Gedichten, Gezangen en Gebeden* (1862) verderzetten en leidt zelfs tot enig gebekvecht met Van Oye, van wie het schrijven van 'Vlaamsch' i.p.v. 'Vlaemsch' Gezelle niet alleen irriteerde, maar bovendien verontrustte: zijn pupil capituleerde!

Horen wij in het hiernavolgende fragment van de *Verantwoordinge* de leraar van weleer in de Poësisklas fulmineren?

> *"Wel hoe! Een woord of een zegswijze is Grieksch, Latijn, Hoogduitsch, Engelsch, IJslandsch, Deensch, Zweedsch, Fransch zelve, en 't en zou geen Vlaamsch mogen zijn, enkel omdat het in zulk of zulken woordenboek niet meer staat! Is een schilderij dan Memlinck's of Ruben's (sic) niet meer, omdat ze Mr. A of Mr. B in zijn kataloge vergeten heeft?*
> *Op dien grond hebbe ik dan gesteund, in mijne Dichtoefeningen: - dat de volkstaal, die, bij ons toch, zoo nabij de oude taal gebleven is, in eeniger mate, mag en moet gebruikt worden."*
>
> ***Dichtoefeningen, Verantwoordinge (frg.)***

Dat taal en identiteit onlosmakelijk verbonden zijn met het geloof, maakt hij de studenten van het Klein Seminarie diets in de inleiding:

> *"(...) rondom ons wordt het van langst om wijder en grooter; gedachten, menschen en zaken vliegen, met de snelheid van den bliksem, over end weder, 't roert alles en 't waagt dat er is: zoo behooren wij dan ook sterker hand te slaan en gesloten te houden aan al wat er nog vlaamsch is: aan vlaamsche taal, aan vlaamsche zeden, aan vlaamschen, dat is katholijken Godsdienst en Christene Godvruchtigheid."*

Dichtoefeningen, 'Tot de studenten van 't Kleen Seminarie te Rousselaere'

Zoals gezegd is *Vlaemsche Dichtoefeningen* zowel thematisch als vormtechnisch moeilijk onder één noemer te plaatsen en zeker niet onder die van 'oefeningen'. Niet alleen *mijns inziens* is de titel, naast de reeds vermelde drempelverlaging, naar de studenten toe ook een zich indekken voor een mogelijke *flop*. Niet binnen, maar buiten de muren. Hoe dan ook, dat is oppervlaktespanning. Belangrijker is dat hij zowel inhoudelijk als stilistisch lezer en leerling de 'vier hoeken van de poëziekamer' laat zien.

Inhoudelijk zit de variëteit hem in de afwisseling van diverse aspecten, waarin taal en geloof samengaan. Enkele voorbeelden:

- het geloof in de eigen identiteit als (West-)Vlaming: het aanvangsgedicht in *Vlanderen blinkt..., Het Vlaamsche Woord, Vlanderens Kroone,*
- het geloof zoals het zich in de wereld manifesteert:
    - in het mysterie zelve: *Principium a Jesu, Hij rees, Rorate Caeli, Quae est Ista*
    - in de persoon (priester) die het verkondigt: lees de gelegenheidsgedichten
    - in de dingen des levens: *Het kindeke en het graf, Pachthofschilderinge*
    - in de natuur: *O, 't ruischen..., Aan de leeuwerke in de lucht, 't Schrijverke*
    - in de bijzondere vriendschap: *Antwoorde aan een vriend.*
- het geloof in de taal: het woordenspel in vooral *Boodschap aan de vogels en andere opgezette dieren,* gedicht naar aanleiding van de opening van 'zijn' natuurkundig museum. Maar ook: *De averulle en de blomme* en nog menig ander 'klankendicht'.

Veeleer dan naar de inhoud zou je denken dat 'oefening' verwijst naar de *Ars Poetica*, de *poëtiek,* het spelen met genre, metriek, strofenbouw, metaforiek. Niet als oefening voor de dichter, maar als confrontatie, *exemplum* voor de Poësisleerling. Dit verklaart niet alleen de brede waaier aan genres en stijlen; het geëxperimenteer met nu eens archaïsche, dan weer uitgewerkte en uiteindelijk vrije metra; het gretig gegrabbel ook in zijn 'letterbak', op zoek naar het woord met de juiste toon; het kiezen ook van de juiste *stilus* bij de gegeven thematiek: ernstig, zakelijk, lichtvoetig? De vraag dringt zich dan ook op of Gezelle, zoals wel eens is geopperd, in *Dichtoefeningen* het classicistisch korset afwerpt voor een verademend nieuw kleedje - de contrasten zijn inderdaad groot - of gewoonweg reeds het vak ten volle beheerst en voor de leerlingen de vele facetten van de dichtkunst laat fonkelen. Ter navolging en... 'oefening'.

Het is, lezer, onmogelijk in dit korte bestek nader op deze literaire techniciteiten in te gaan. Temeer omdat onze aandacht vooral naar de symbiose priester-leraar-dichter uitgaat. Daarom wil ik het verder houden op het intrigerende *Kerkhofblommen* als 'toetssteen tot steun der...'

Kerkhofblommen

Kerkhofblommen is wellicht, samen met de *Kleengedichtjes,* één van de meest fascinerende facetten van Gezelles priester-dichter-leraarschap. Het is niet alleen een gedachtenis én *hommage* aan de gestorven Poësisleerling **Edouard van den Bussche,** het is ook een relaas van de klassikale beleving van de begrafenisplechtigheid op 5 mei 1858, gevolgd door de lijkrede.
Het lijkt qua *opbouw* als het ware een bedevaart, waarbij elk gedicht een gebedshalte vertegenwoordigt.

De inhoud, zij het in een notendop:

1. Het gedicht van het bidprentje, waarin wij als eerste *Gezelle-topos* de symboliek 'mens = bloem' lezen. Een gemeenplaats, niet alleen in *Kerkhofblommen - what's in a name* - maar in zijn geheel oeuvre.

2. Op stap met de klas doorheen de natuur, wordt in een eerste gedicht Gezelles om de symboliek zo geliefde leeuwerik opgevoerd, die als eerste van alle vogels van de partij is om de stoet te begeleiden. Op naar het sterfhuis, de wytewagen, Baai en Blesse en hun Meester. Wie kent het gedicht niet, dat om zijn combinatie van klankspel en thematiek wel een *impressionistische* kopie lijkt van een *Permeke.*

3. Het proza waardoor dit tafereel geïnspireerd is, belicht nu, terwijl ze naar het huis van de gestorvene trekken om de vader, moeder en Edouard te begroeten, een volgende *locus communis* in Gezelles oeuvre: Vlaanderens pure, onvervalste, standvastige geloof, arbeid, gezinsethiek, volgzaamheid-in-trots. In een filosoferend proza, dat heel evenwichtig versneden is met een bijna pittoreske beschrijving van het gebeuren. Elk menselijk detail wordt evenwel gesublimeerd - de dichter grijpt zelfs naar de homerische vergelijking - zonder dat het idee zijn herkenbaarheid verliest. Het relaas wordt onderbroken door een in kwatrijnen geschreven klaagzang *De profundis* (naar Psalm 130/129), waarin eerste en laatste strofe *quasi* identiek zijn:

   De profundis! klonk de bede
   De profundis! zuchtte 't huis,
   't huis, en al die knielden mede
   in godvruchtig ***stemgedruisch*** *(str. 1)*

   met verstervend ***stem... geruisch*** (sic). (str. 7)

   Was de dichter (cf. de 3 belichtingen) zelf trots op zijn poëtische vondst, het geeft in ieder geval een religieuze meerwaarde aan de loutering van het gebed. Het hopeloze schreeuwen *(De profundis clamavi...: 'clamare' betekent niet zomaar 'roepen')* 'uit diepten van ellende tot de Heer' is overgegaan in een stille, hoopvolle berusting. Door de kracht van het bidden.

4. Met zin voor dramatische opbouw laat Gezelle zijn relaas over de tocht naar Staden, waar Edouard begraven zal worden, beginnen met een gedicht, waarin hij predikend het geheven Kruis van het Leven heft t.a.v. de Satan van de Dood. De reden van deze structurele omkering is mijns inziens te vinden in de metriek.
   De disticha zijn geschreven in dactylen (lang-kort-kort). Combinatie van versmaat en versvorm geven meteen weer dat zij op *stap* gaan. Maar niet zoals de vorige *stap* achter de desolate 'witte wagen':
   Traagzaam trekt... de stoet in een geheel andere gesteldheid: verweesd, zo leeg van binnen als de wytewagen. Poëtisch is dat verklankt in de weke alliteraties en de versvoet (trochee: lang-kort). Ook het woordgebruik is eerder door klank dan door betekenis bepaald.
   Wat begint met *'Dood was de stam van dat Kruise...'* en eindigt met *'Hosannah! De zege is aan ons'* is geen rouwstoet meer, maar een regelrechte mars tegen de duivel. Het woordgebruik is strijdvaardig en marcheert achter de anaforen aan: Dood..., Dood..., Dood... / Kruis..., Kruis..., Kruis...

5. *"Zoo gingen wij..."* Met veel zin voor detail gaat Gezelle plots helemaal op in de natuur. Strijdvaardigheid legt het af tegen een lyrische ontboezeming, een sfeerschepping van de natuur en van het gevogelte in het bijzonder - de leeuwerik is nog altijd van de partij - die niet alleen contrasteert met de vorige passage, maar ook met degene die erop volgt: vanuit het 'ongerepte en spontane' stappen zij 'de stede' binnen: de 'cultuur', het kunstmatige in al zijn gedruis. De conclusie die hij trekt, wanneer zij vanop het platteland Staden intrekken en het contrast aanvoelen, is op zijn minst bizar:

   "Wij, van niemand gezien of 't en is van God en zijne eigene landslieden, - ja, lof zij den Heere! - *wij waren en wij voelden ons gelukkig en we droegen een lijk!"*

   Kerkhofblommen gaat hier duidelijk crescendo, wat Gezelles innerlijke beleving betreft. Van menselijke betrokkenheid over religieuze strijdvaardigheid tot (voor zover) exaltatie. Samen één: wij, *wij* zijn gelouterd door de natuur en kunnen nu de boze wereld aan! Gelukkig... met een lijk. Geen wonder dat de poësisklas met hem dweepte.

6. *Stap... stap... stap... klonk het over de steenen* (de straat *versus* de landweg?): het is een zoveelste bewijs, hoezeer Gezelle in *Kerkhofblommen* inwerkt op de verschillende aspecten van een 'tocht'. Vooraleer de stoet de kerk binnengaat, betreurt Gezelle in een gedicht de familie, om dan werkelijk volledig op te gaan in de mystiek van het gebeuren. Jongeren die dit nu lezen, zouden wellicht zeggen: *"Hij gaat hier volledig uit de bol!"*

   "Welkom! Welkom! (...) Mysterie! Mysterie!"

   Na de nodige bijbelse verwijzingen verzinkt de uitgelatenheid in een poëtische verwerking van het *Dies Irae*. Toch herpakt hij anaforisch het thema van het mysterie, van wat zich enkel binnen kerkmuren kan voltrekken: enerzijds het opnemen van de dode in de hemel, anderzijds de *caritas* van de in geloof, liefde en ritueel verbonden mensen die Edouard uitgeleide doen. Beide aspecten (mysterie en ritueel) monden dan ook uit in een dichterlijk *Ten Paradijze*, waarna Gezelle van het 'grote' terug naar het 'kleine' neerdaalt, van het pathetische naar het intimistische, van *"'t omhelzen van de goudene patene, den slachtbank en den offerschotel van het heilige Lam des Heeren!"* naar *"den laatsten kronkel wierooks, die stillekes uit de stervende kolen en tusschen de zilveren ketentjes wegkroop in de ijdele lucht... en verdween".*

   Stilus gravis, stilus lenis. Nu eens gewichtig, dan weer licht op de hand. Wie het verschil niet leest, heeft geen ogen. Was het Gezelle louter om de 'juiste toon' te doen? Of is het een weerspiegeling van die bijzondere omgang, die ik al herhaaldelijk (in onze ogen althans) dubbelzinnig noemde: de dienst aan God & Kerk, met al de verhevenheid die ermee gepaard gaat (al dan niet plichtplegend), tegenover de stille intimiteit van zijn persoonsgerichte pedagogiek en geloofsbegeleiding? De lijkrede die *Kerkhofblommen* afsluit, is in deze naar mijn mening verhelderend. Hoewel ik mij de vraag stel, of ik het woord 'dubbelzinnigheid' niet beter door 'veelzijdigheid' had vervangen.

7. *"Spreekt, mijn dierbare* ***Vriend,*** *mijn* ***leerling*** *en mijn* ***kind*** *(...) Spreekt, vereeuwigde ziele..."*

   De lijkrede die *Kerkhofblommen* afsluit, vat niet alleen de essentie van het buitenmaats literair project - welke priester, die zo vaak met de dood wordt geconfronteerd, gaat zo uitvoerig in op het afscheid van een "kleine, magere,

schuchtere jongen"? *(dixit Eugeen van Oye)* - maar verwoordt ook inhoudelijk en stilistisch leraar-, priester- & vriendschap die Gezelles poësisjaren hebben bezield. Vergeet de woorden van Dupanloup niet omtrent de precaire plaats die hij de Poësis aanmeet in de schoolse opvoeding:

> *"Il faut savoir que la seconde (Poësis), quelquefois la troisième, est l'époque où l'esprit et le caractère des enfants commencent à se modifier gravement. (...) L'orgeuil commence en troisième, se développe en seconde, éclate en rhétorique, et s'affermit en philosophie".*
>
> **F. DUPANLOUP, De l'éducation, tome II, p. 323**

Als priester gaat Gezelle zover, de betreurde jongen, over het graf heen, op zijn plichten te wijzen: neem je verantwoordelijkheid!
Slechts enkele woorden om de toon te zetten:

"Spreekt..., spreekt..., spreekt! Geef ons de boodschap dat de hemel het haalt van de hel! Vertroost uwe Ouders!"

Over zijn visie op de vriendschap leerling-leraar hebben wij het al gehad: een dwingende vertrouwensrelatie. De 'leerling' Edouard wekt, naar mijn mening, niet zozeer een idee van plicht en afstandelijkheid, maar eerder een contrast met 'kind'. Elders noemt hij **Gustav Verriest** *"mijn dichterlijk, mijn dierbaar kind"*. Trouwe bezoekers van zijn biechtstoel heten *'biecht-kinderen'*. De priester-leraar is 'vader én moeder', de jongen 'leerling én zoon', in al het vertrouwen dat wekenlang samenzijn op school noodzaakt.

De kracht en het belang van *Kerkhofblommen* is daarom voor de lezer, niet alleen dat het *(à la cherche du temps perdu)* unieke gelegenheidsliteratuur is met landelijk Vlaams parfum of een stilistisch hoogstandje én prototype *in deze* van de toenmalige literaire stroomversnellingen, maar dat het Gezelle zelf als persoon, priester, leraar, dichter... schetst zoals hij zichzelf later zal inkleuren. In alle dubbelzinnigheid. Of moet ik opnieuw verbeteren: veelzijdigheid?

Niet iedereen applaudisseerde voor het trotse debuut *Dichtoefeningen* en het unieke *Kerkhofblommen*. Binnen het korps ontstond na de publicatie van deze laatste algauw wrevel.
"Poète! La réalité de la vie est toute autre que les illusions de votre poésie, cher confrère", sneerde Van Hove tot zijn Poësiscollega. Vanuit zijn nuchtere, realistische kijk op de dingen? Of omdat hij bang was dat hij het volgende jaar niet zou weten, wat aan te vangen met de dwepende leerlingen in 'zijn' retorica?
Misschien vat volgend gedicht, dat wel in zijn laatste levensjaren is geschreven, de conclusie samen van een ellenlange brief, die een geschokte Gezelle over dit geciteerde incident aan Eugène Van Oye schreef.

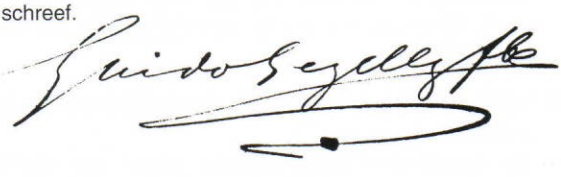

De handtekening van de meester
(foto St. Beel)

IK GA

Ze zeggen, en ze zullen
mij vatten en mij vaân!
De dommen en de dullen:
ze 'n durvender niet aan!

`Me'n roek's! ik laat ze zwetsen,
ze brouwen en ze braän,
ze glijden en ze gletsen:
ik ga, - zij blijven staan.

Rijmsnoer om en om het jaar, IV, Herfstmaand, 11-10-1896

Peter Malisse , Ret. 1978

Peter Malisse
in het spoor van
G. Gezelle.

De schrijver van bovenstaande tekst parodieerde ook een gedicht van G. Gezelle. Wij vonden het een goede afsluiter.

DE MUGGE

Zoem, zoem, zoem...
Wat doen ze oes toch lastig
en standvastig
ongepast en ontiegelijk wreed
niepen ze in oes vel
en doen ze oes leed.
Ware ik een mugge, awel,
't ware genen deugd!

Weg, weg, weg,
en bijt niet in mien lijf
met joen vergif!
Sla'k, ge gaat en peinst: "'k Benne!"
En were zijt ge weg.
Die blinde antenne
ziet mie altijd were. Zeg!
Weet gij niet dat 't jeukt!

God, God, God!
Zendt Gij die creaturen
op nachtelijke uren
om mij wakker te doen blijven,
te tonen dat g'er zijt
zo Jezuk' in 't Hofken van Olijven?
Ja, dan is 't wel en doet 't deugd
Awel, mugge, ge meugt.

BERLIJNSE MUUR IN VLAAMSE HANDEN ...

Tien jaar '*Val van de Berlijnse Muur*' mag ook wel in een oudleerlingenblad van een instituut waar humane waarden centraal staan, herdacht worden. En wel op een heel oorspronkelijke manier! Een indrukwekkend stuk van dit tragisch bouwwerk staat immers ingewerkt in een vredesmonument in de tuin van een 42-jarige oud-leerling uit Zwevezele, Lode Anseel, uitgangsjaar '77 van het Economische. Dit stuk Berlijnse Muur is een van de mijlpalen uit een meer dan twintig jaar lange geschiedenis, die in een vierde middelbare klas van het Roeselaars college met een *spreekbeurt*, zoals dat in klastermen heet, begon - '*Paris Match*' was toen zijn informatiebron - en op een studiereis in 1977, tijdens zijn opleiding aan de Hantal te Kortrijk, concrete en directere vorm kreeg.

De fascinatie voor de Muur steunt eerst en vooral op Lodes sociale bewogenheid. Lode Anseel vecht tegen álle situaties en relaties die door 'muren' - letterlijk of figuurlijk - verstoord of onmogelijk gemaakt worden. Hij trekt zich het lot aan van zoveel mensen en families die een 'muur' als levenstragiek moeten beleven. Terecht is de tekst die op zijn tuinmonument staat: '*No more walls. Hope, freedom and peace all over the world*'. Het is de tekst van zijn hand, die ook op het parallelstuk van de Berlijnse Muur aan het gebouw van Flanders Expo in Gent staat (Lode is daar overigens hoofdboekhouder en heeft dus daar ook een stuk laten neerpoten!). Zo wijst hij op muren in China en Korea, op 'muren' tussen Walen en Vlamingen, psychologische 'muren' tussen mensen... Dit stuk muur is dus méér dan een stuk *Berlijnse* muur!

Voeg daar nog Lodes obsessie aan toe voor alles wat met Berlijn te maken heeft - hij is een Berlijn-kenner bij uitstek. In juni 1990, juist na de Val dus, de tijd dat men aan de afbraak van *Checkpoint Charlie* begon, trok Lode opnieuw naar Berlijn. Al die troosteloosheid van de Muur zou hij in extremis nog fotografisch, met zijn Agfa CT 100, zijn Eos 650 en de 70-210 mm zoomlens, op beeld vastleggen: de wachttorens, de grijze gebouwen, het niemandsland, de gedenktekens van mensen 'die het niet gehaald hebben'. Lode Anseel gelooft in de waarde en vooral in de humane boodschap van journalistieke fotografie. Naast honderden foto's bevat zijn bibliotheek een kleine 500-tal boeken over de DDR, de Muur en Berlijn. Als cameraverzamelaar is hij in het bezit van heuse Stasi-registreercamera's. De grote verzamelwoede die hem eigen is, heeft hem precies dit stuk Berlijnse muur, via een omweg weliswaar, in handen gespeeld. Hij kon de hand leggen op een *Trabant Kübel Cabrio*, een oldtimer van 1970, die alleen in het bezit van overheidsinstanties (leger, post en boswachters...) was, en kwam zo met zijn trouwfoto, waarop hij fier voor dit zeldzaam 'Trabantje' poseert, in een Trabi-tijdschrift (*'Super-Trabi', das ultimative Magazin für Trabi-Fahrer und Trabi-Freunde', nr. 7, Jahrgang 1996*) terecht met foto en artikel. We lezen even mee wat Lode zelf in zijn artikeltje in dit tijdschrift schreef: '*Als ich 14 Jahre alt war, hielt ich meinen ersten Vortrag über Berlin und die Mauer. 1977 fuhren wir zum ersten Mal mit dem Deutschlehrer nach Berlin. Die gespaltene Stadt mit Grenzkontrollen, die Mauer - die Polizei griff sofort zum Fernglas, wenn ich fotografierte -, das alles machte grossen Eindruck auf mich...*'
Zo kwam hij in contact met een Duits zakenman, Erich Stanke uit Krefeld, die hem prompt een stuk Berlijnse Muur verkocht... De aankoopprijs blijft Lodes grote geheim... Die zakenman kreeg, bij de Val in 1989, honderd meter muur van de Potsdamer Platz, in ruil voor het in dienst nemen van dertig grenswachters. Overigens strijdt die man al tien jaar, met steun van de de *Internationale Vereniging voor Mensenrechten*, voor het

behoud van een stukje Muur op de *Potsdamer Platz*, tegen de oprukkende bouwwerken van *Sony en Mercedes Benz*, een strijd '*um das Gedächtnis an das Mauerregime lebendig zu halten*', zoals hij het uitdrukt. Dezelfde bezieling dus die Lode Anseel aangegrepen heeft.

Er is ten slotte ook nog Lode Anseels fotografische interesse. Reeds in '74 was hij medeoprichter van de Zwevezeelse fotoclub '*Argos*'. Ook bij fotokring *'Gamma'* van Tielt, die zich vooral op fotowedstrijden richtte, was hij een tijdlang actief. Zo kon de Berlijnse passie in persoonlijk beeldmateriaal omgezet worden. Honderden dia's, krantenknipsels, tijdschriften, fotoreportages wachten op een eventuele uitgever van een informatief (foto)boek over dit stuk wereldgeschiedenis. Gelukkig heeft hij zijn fotografische schatkamer al op verschillende tentoonstellingen aan de interesse van het brede publiek kunnen aanbieden, zoals in het *Ontmoetingscentrum* te Menen in 1995 ('*Die Ausstellung fand unter den zahlreichen Besuchern grossen Anklang, wobei besonders die Trabis bewundert wurden*', schrijft 'Super-Trabi' - nr. 3 van 1995, hierover heel fier). Hij kreeg verschilldende nationale en internationale nominaties op foto- en diawedstrijden. Foto's werden ook door de Provinciale Verzameling van West-Vlaanderen aangekocht.

Het typische Flanders Expo-gebouw met de nieuwe aanwinst uit september '98.

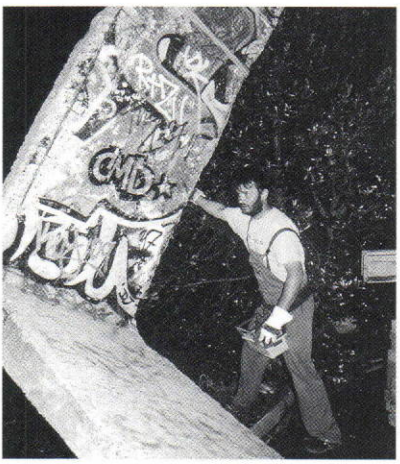

Lossing van het tweede element op de bouwwerf in de Ricksteenweg 6-8 te Zwevezele.

Het stuk muur, Lode noemt het '*dat stuk geschiedenis*', dat hij van de idealistische zakenman uit Krefeld kon kopen, prijkt nu als aanklacht en als vredeswens in Lodes Zwevezeelse voortuin in de Ricksteenweg. Het is een betonnen element van 3,60 meter hoog, 1,20 m breed, bespoten met graffiti. Het weegt 2.800 kilogram, net zoals zijn tegenhanger op het grasplein voor het hoofdgebouw van Flanders Expo te Gent. Wie tijd heeft, kan best eens zijn wagen nemen en dit "epochemachend" stuk beton-met-graffiti gaan bewonderen. Ten slotte deelt Lode Anseel dit privilege met andere prestigieuze bezitters, die niet van de minste van deze aardbol zijn: presidenten Reagan, Bush en Nixon, computergigant Bill Gates en Paus Johannes-Paulus...

Joost Vanbrussel, Ret. '59

Kunstwerk

MARCUS BUYSE

- Geboren te Roeselare
- Oud-leerling Grieks-Latijn 1953-1959
- Regent Nederlands-Geschiedenis en leraar geweest te Brugge aan het Vrij Technisch Instituut
- Volgde academie - schilderkunst en tekenen - te Roeselare en volgt momenteel de afdeling Vrije Grafiek te Roeselare
- Behaalde het ereplaket van de stad Roeselare en behaalde tweemaal de Prijs E. Duyvewaardt

Krijttekening "zittend figuur"
26 cm op 35 cm

Bond-ig

11 NOVEMBER 1999

Onze oud-leerlingen weten het sinds jaar en dag. 11 november is hun dag. Om de 5 jaar worden ze uitgenodigd naar de vroegere schapenstal. Ook dit jaar waren ze massaal aanwezig.
Diegenen die 25 jaar, 50 jaar of 60 jaar geleden het college verlieten, poseerden graag voor de lens van fotograaf Stefaan Beel. Hieronder de 3 foto's.

Oud-leerlingen uitgangsjaar 1974 (25 jaar geleden)

Eerste rij (onderaan) van links naar rechts: Didier Dejonghe, Filip Braeye, Wilfried Desmet, José Degezelle, Jean-Marie De Meester, Bart Vanneste, Philip Ostyn, Geert Stevens, Rik Baert, Marc Espeel, Luc Vancalbergh.
Tweede rij: Hans Ponsaerts, Bart Verstraete, Stefaan Timmerman, Kurt Dedeyne, Philippe Dupond, Ignace Vanhecke, Patrick Vandermeersch, Jan Meirhaeghe, Dirk Hessels.
Derde rij: Michel Wyseur, Johan Maes, Dirk Vermandere, Frank Mostrey, Michel Debaillie, Freddy Loyson, Guido Maesen, Filip Deboutte, Jo Schouteten, Danny Bultinck, Geert Peel.
Vierde rij: Hendrik Bol, Gabriël Decostere, Rik Olivier, Christiaan Dutry, Willy Coene, Adelson Valcke (leraar).

Oud-leerlingen uitgangsjaar 1949 (50 jaar geleden)

Eerste rij (onderaan) van links naar rechts: Pol D'Hoore, Frans Croo, Jozef Van Acker, Willy Debyser, Lucien Vanhoorne.
Tweede rij: Karel Grymonpon, Wilfried Devos, Willy Van Moerbeke, Wilfried Verbrugge.
Derde rij: Arnold Van de Sompele, Pol Van Den Heuvel, Roger Werbrouck, Herman Pattyn.

Oud-leerlingen uitgangsjaar 1939 (60 jaar geleden)

Eerste rij (onderaan) van links naar rechts: Gabriël Moeyaert, Marcel Bode, Pol de Mûelenaere, André Vanspeybrouck, Jules Van Moerkercke.
Tweede rij: Cyriel Leenknecht, Jan Himpe, Christiaan Vanden Bulcke, Roger Doom, Lieven Spyckerelle, André Desimpel.

ONZE DENKSPORT

Beste puzzelaars,

" 't Is weer voorbij, die mooie zomer ...". Woorden van Gerard Cox die we ten volle moeten beamen. Waarschijnlijk ook de reden voor minder inzendingen, maar voor deze nieuwe hersenpijniger reken ik op een nieuwe opstoot: de gezellige avonden in de zetel met de pantoffels aan, een brandend haardvuur, geen TV, maar een CD met je lievelingsmuziek en natuurlijk: Eertijds met ernaast een stapeltje woordenboeken ...
Wat wenst een mens nog meer?!! Een rood wijntje of een goed glas bier misschien, om het plaatje compleet te maken!!`

Oplossing puzzel 8:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	■	B	■	■	■	E	■	■	■	I	■	■
2	■	A	L	T	K	L	A	R	I	N	E	T
3	■	L	O	E	N	S	■	A	■	T	E	E
4	B	A	L	■	O	■	M	I	S	E	R	E
5	■	L	■	H	O	T	E	L	■	G	■	L
6	T	A	B	A	K	■	R	■	V	E	S	T
7	■	I	■	V	■	R	E	T	O	R	T	■
8	■	K	O	E	P	E	L	■	G	■	R	A
9	K	A	R	N	■	D	■	T	E	N	O	R
10	■	■	G	■	H	E	K	E	L	■	F	A
11	■	M	E	R	E	N	■	I	■	L	E	B
12	C	E	L	■	D	■	K	N	I	E	■	I
13	■	T	■	B	E	U	R	T	■	V	E	E
14	G	A	R	E	N	■	U	■	H	E	I	R
15	■	A	■	Z	■	C	I	D	E	R		
16	■	L	O	E	R	E	N	■	V	■		
17	H	A	R	T	■	D	■	Z	E	E		
18	■	R	E	■	G	E	D	U	L	D		
19	■	B	■	K	A	R	■	L	■	E		
20	G	E	L	A	G	■	S	T	A	L		
21	■	I	■	R	E	S	T	■	R	■		
22	A	D	A	T	■	L	E	G	E	R		
23	■	E	■	O	C	A	R	I	N	A		
24	B	R	O	N	■	G	E	T	A	L		

De 24-letter-zin: **Sterk zij de tale der woorden**
Winnaar nummer 8: Dhr. Frans Denys, Knapenstraat 30, 8800 Roeselare.
Proficiat!!! Van de 10 inzendingen waren er 6 **volledig** en **correct** ingevuld.
De boekenbon van 1000 BEF mag u in de nabije toekomst verwachten.

Wat zoeken we nu? Een klein 'diertje' dat de maatschappij heel wat kopbrekens heeft gegeven en zal bezorgen.
Zoals je merkt, is de vorm van het kruiswoordraadsel wat veranderd. Laat dit een bewijs zijn dat we mee zijn met onze tijd: FLEXIBILITEIT is ook voor ons geen ijdel woord.

Reglement:

- Enkel **volledig en juist** ingevulde kruiswoordraadsels en het **juiste** 12-letterwoord komen in aanmerking voor de prijs (en die moet u dan ook **allebei** opsturen!!!)
- **Per deelnemer mag maar 1 oplossing opgestuurd worden.**
- Schiftingsvraag: Hoeveel **juiste** inzendingen zullen er deze keer zijn? Bij ex aequo zal een onschuldige hand de winnaar bepalen.
- Uiterste datum van inzending: 1 april 2000

HORIZONTAAL

1. betreft een Europese bergketen
2. tabakssoort - rank
3. noot - waarlijke - jongensnaam
4. borrelhapjes
5. bijvoeglijk naamwoord - luitenant
6. loch in Schotland - bijl - rivier in Italië
7. ex officio - computeruitdraai - ingenieur
8. wijze uitspraak in een moeilijk geschil
9. bijwoord - aker - en dergelijke
10. oor - medeklinkers uit rasp - maak een punt

11. eerwaarde heer (Lat.) - familielid
12. versierende tekeningen op stoffen
13. loofboom - slaapplaats - noot
14. tiran - triade
15. democratische instelling die landsgrenzen overschrijdt

VERTICAAL

1. hemellichamen
2. schakering - de 15de of 13de dag bij de oude Romeinen
3. welwillende lezer (Lat.) - kletsen - thans
4. invloedrijke politicus
5. dierengeluid - ambtshalve (Lat.)
6. Duits riviertje - zweer - jazzmuziek
7. gewichtje - plaats op 40 km van Oslo - senior
8. certificaten, promessen, ... samen
9. telegraaf restant - sliert - smulde
10. godin van de vrede - heffing - graveerde
11. noot - eerwaardig ambt (Lat.)
12. het wegnemen van de kittelaar
13. hare doorluchtigheid - geloofsbelijdenis - negatief voorvoegsel
14. hooimaand - voorbij
15. havenwerktuig

Veel succes !
Jan Debels, Uitgangsjaar 1973

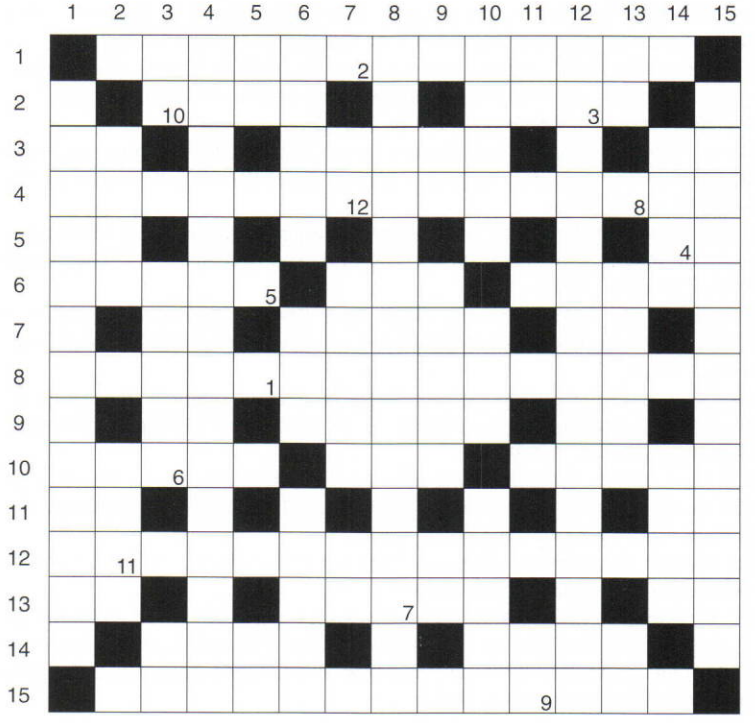

Familie

GEBOORTEN

Jolien, dochtertje van Patrick Pottie (Lat.-Wisk. 1972) en Veerle Decock op 11 juni 1999.

HUWELIJKEN

Heer en Mevrouw Yves en Sylvie Comptdaer-Neyt (Eco 1992), 2 juli 1999, Sint-Eloois-Winkelsestraat 14, 8800 Roeselare.

Heer en Mevrouw Tom en Eline Decuypere-Terryn (WEB 1987), 7 augustus 1999, Rumbeeksesteenweg 23, 8800 Roeselare.

Heer en Mevrouw Koen en Veerle Pauwelyn-Ryckeboer (WEA 1992), 11 september 1999, Alsembergsesteenweg 247, 1501 Buizingen.

Heer en Mevrouw Stefan en An Haeck-Brusselaers (dochter van Johan Brusselaers), 25 september 1999.

BENOEMINGEN

Bart Demuynck (Lat.-Wisk. 1976), leraar aan het St.-Lodewijkscollege te Brugge, werd benoemd tot pastoor-moderator van de federatie Langemark-Poelkapelle.

Mark Steen (Gr.-Lat. 1977) werd benoemd tot studentenpastoor te Leuven.

OVERLIJDENS

Heer Henri de Mûelenaere (Lat.-Gr. 1932), geboren te Ardooie op 9 december 1912 en overleden te Roeselare op 7 juni 1999. Broer van E.H. José de Mûelenaere (Lat.-Gr.1933) en Pol (Lat.-Gr. 1939) en André (Eco. 1939).

Heer Georges Claerbout, echtgenoot van Odette Parent, geboren te Oekene op 6 april 1932 en te Roeselare overleden op 10 juni 1999, schoonbroer van Raf Parent (leraar).

Pater Karel Brabant (Ret. 1949), geboren te Roeselare op 29 oktober 1929 en overleden te Brugge op 10 juli 1999. Als missionaris van de Witte Paters in Kongo van 1957 tot 1988. Provinciaal econoom in België van 1988 tot 1997.

Mevrouw Maria Provoost, weduwe van Maurits Sioen, geboren te Ichtegem op 9 mei 1901 en overleden te Torhout op 31 augustus 1999, moeder van Rudolf Sioen (Lat.-Gr. 1952) en Wilfried (Lat.-Gr. 1953).

Heer Frans Verstraete (Lat.-Gr. 1944), echtgenoot van wijlen Mevrouw Daria Molenaers, geboren te Moorsele op 5 september 1924 en overleden te Roeselare op 21 augustus 1999, vader van Piet (WEB 1980).

Mevrouw Simonne Villier, echtgenote van wijlen Henri Bonte, geboren te Ault-Somme (Fr.) op 13 maart 1901 en overleden te Roeselare op 9 september 1999, moeder van Leon Bonte (Eco. 1942).

Mevrouw Marie-Louise Feryn, echtgenote van Roger Merlevede, geboren te Reninge op 24 augustus 1932 en overleden te Zonnebeke op 14 september 1999, schoonmoeder van Dany Vanhaelewyn (WWI 1998).

Mevrouw Germaine Roose, echtgenote van Maurice Ponsaerts, geboren te Woumen op 13 april 1923 en overleden te Roeselare op 4 oktober 1999, moeder van Bart (Lat.-Gr. 1964) en Jan (Lat.-Wet. 1974) en Hans (WED 1975).

Mgr. Eugène Laridon (oud-leerling Filosofie), geboren te Diksmuide op 16 november 1929 en overleden te Kortrijk op 20 oktober 1999.

Heer Gerard Speybrouck (Eco. 1954), echtgenoot van Lutgarde Nowé, geboren te Roeselare op 25 september 1934 en er overleden op 16 november 1999, vader van Geert (LWI 1976) en Johan (WB 1977) en Peter (WA 1982), schoonbroer van Jan Nowé (Lat.-Gr. 1959) en Toon Nowé (Lat.-Gr. 1961).